

2. CADRUL MACROECONOMIC AL POLITICII ECONOMICE

2.1 Mediul international

Economia mondiala a continuat sa inregistreze o scadere a ritmului de crestere economica relativ la cel inregistrat in anul anterior (5,2%), aceasta diminuare accentuandu-se incepand cu al doilea trimestru al anului 2005, datorita majorarii, cu mult peste previziuni, a pretului petrolului. Totusi, economiile Chinei si a Statelor Unite si-au mentinut ritmul inalt de crestere, ramanand principalele motoare ale cresterii mondiale. Majorarea pretului petrolului, care a constituit un factor important al incetinirii cresterii economice pentru tarile Uniunii Europene, a avantajat zona tarilor exportatoare de petrol care a beneficiat de cresterea semnificativa a pretului titeiului (cu peste 55%, exprimat in dolari, fata de inceputul anului).

Organismele internationale apreciaza ca majorarea continua a pretului titeiului reprezinta o sursa majora de incertitudine cu care se va confrunta economia mondiala si in urmatorii ani, mai ales ca acest fenomen, aparut de anul trecut s-a amplificat semnificativ in acest an. De altfel, aceasta evolutie este rezultatul practicarii unor preturi mici, incepand cu anii 80, care au determinat fluxuri investitionale insuficiente, cu efect in reducerea capacitatilor de productie si rafinare. Pretul petrolului este asteptat sa se mentina la peste 60 USD/baril si in urmatorii 2 ani, ceea ce va impulsiona dezvoltarea surselor alternative de energie si a tehnologiilor vizand economisirea energiei, concomitent cu o ajustare sectoriala prin care sa se reduca dependenta de petrol, astfel incat, incepand cu anul 2007 se asteapta ca pretul titeiului sa scada usor.

Previziunile privind cresterea mondiala pentru perioada 2005-2008 se mentin la un nivel de 4,1-4,3% si reflecta increderea in sincronizarea, in cadrul procesului de globalizare, a politicilor vizand redresarea productiei industriale si ale expansiunii comertului international, prin care se spera mentinerea acestui ritm si in anii urmatori. Riscurile majore ce pot afecta aceasta evolutie provin din posibilitatea mentinerii si in urmatorii ani a unei cresteri cu peste 20 USD/bbl pe an a pretului titeiului, mai ales ca volatilitatea acestuia poate fi indusa in proportie insemnata de fenomene meteorologice adverse sau de actiuni speculative.

La nivelul **Uniunii Europene** (UE 25) se estimeaza o majorare a produsului intern brut cu 1,5% in anul 2005, si in jur de 2,1 - 2,6% pentru 2006 -2008, nivel considerat compatibil cu valoarea PIB potential pentru aceasta zona.

Se apreciaza ca in **zona euro** cresterea economica pe 2005 ar putea fi 1,3%, inferioara valorii estimate in prima parte a anului, la aceasta reducere contribuind atat impactul pretului petrolului, dar si evolutiile investitiilor private si comertului international. De subliniat ca presiunea inflationista ridicata indusa de majorarea pretului titeiului a fost partial compensata de efectul combinat al scaderii ratei dobanzii (in termeni nominali si reali) si de o modesta depreciere a euro. In perioada urmatoare se estimeaza ca aceste evolutii ar trebui sa stimuleze cresterea investitiilor si a cererii externe, ducand la o crestere de peste 2% a ratei medii anuale de crestere a PIB in perioada 2006-2008.

Statele Unite par a-si consolida cresterea economica de anul trecut, cu un ritm estimat la 3,5% in 2005 si 3,2% in 2006, ca efect al cresterii productivitatii muncii si al profitabilitatii asteptate al actiunilor firmelor americane. Uraganul Katrina a avut efecte importante in sectorul petrolier american, posibil a fi contrabalansate de efortul de reconstructie al zonelor calamitate. Deficitul de cont curent este posibil sa atinga un nivel record (peste 6% din PIB), echivalent unei cresteri a pozitiei sale nete debitoare fata de tarile asiatice si tarile exportatoare de titei. Pentru anii 2007-2008, ritmul de crestere poate inregistra valori de 2,5-3,0%, daca se au in vedere efectele preturilor ridicate ale energiei si ale unei posibile cresteri a ratei dobanzii pe termen mediu si lung.

Japonia a înregistrat în prima parte a anului 2005 o creștere a PIB pe seama expansiunii cererii interne în sectorul privat (prin creșterea investițiilor), care, probabil va determina o creștere a productivității muncii și o scădere a somajului. Pentru acest an se estimează un ritm de 2%, care este posibil să se mențină și în perioada următorilor 3 ani, dacă cererea internă și externă își continuă evoluția la un nivel apropiat de cel înregistrat în acest an.

Tările asiatice în dezvoltare își mențin un ritm înalt de creștere și în acest an (peste 7,0%), principalul motor fiind în continuare China, cu circa 9% și India cu peste 6,5%. Deși exporturile care au contribuit masiv la creșterea record înregistrată în anul 2004 și-au diminuat ușor ritmul de creștere, se așteaptă ca, în perioada 2006-2008 creșterea PIB pentru țările asiatice să se mențină la peste 7%, iar în cazul Chinei un ritm de 8-9%.

Comunitatea Statelor Independente, după o creștere impresionantă de 8,4% înregistrată în 2004, se pare că a încetinit ritmul în acest an la circa 6%, principala cauză fiind scandalul Yukos în Rusia și instabilitatea politică din Ucraina. Totuși se prevede pentru perioada 2006-2008 o creștere a PIB de 5-6% pe seama țărilor exportatoare de titei și produse din metal, creșterii investițiilor străine și a continuării dezvoltării pieței marfurilor din această zonă.

Creșterea susținută a activității economice la nivel global este reflectată de evoluția ascendentă a **comertului mondial** de bunuri și servicii, care, după creșterea spectaculoasă de anul trecut (+11,2%), poate atinge în acest an un nivel de 7,0%, cu posibilitatea unei ușoare majorări în anul 2006 la nivelul de 7,2%, posibil a fi menținut și în următorii 2 ani. Preturile internaționale variază puternic în structură, o creștere însemnând-se în cadrul produselor petroliere: +45,3% în 2005 și +11,6% în 2006 față de 6% și, respectiv +0,5% pentru produsele manufacturate, sau de 8,6% și -1,1% pentru metale și produse agroalimentare.

Pentru acest an volumul importurilor țărilor avansate poate înregistra o creștere de 5,4%, comparativ cu peste 13% pentru țările în curs de dezvoltare, cu posibilitatea unei creșteri ușoare în cazul țărilor avansate la 5,8% în 2006, respectiv o ușoară scădere a ritmului la 12% pentru celelalte economii. Pentru următorii 2 ani decalajul ritmului de creștere al importurilor dintre cele 2 grupe de țări este posibil să se atenueze, astfel ca pentru prima grupă să se atingă o creștere de circa 5,5%, iar pentru a doua grupă, de peste 9,5%.

Exporturile țărilor avansate este posibil să crească de la un ritm de 5% în acest an la peste 6% în anul 2006, în timp ce pentru țările în curs de dezvoltare se estimează un ritm mediu de peste 10%. Pentru anii 2007-2008 ritmul mediu anual poate atinge valori de 5,7% pentru țările avansate, respectiv de peste 9% în cazul țărilor în curs de dezvoltare.

Dinamismul din ultimii ani al importurilor la nivel mondial s-a reflectat într-o creștere semnificativă a pietelor de export ale țărilor europene, reușindu-se astfel să se compenseze evoluția nefavorabilă a competitivității producției din Uniunea Europeană și mai ales din zona euro, ca urmare a aprecierii monedei euro în raport cu dolarul și a progresului limitat al productivității muncii.

Din aceste considerente, comerțul exterior al Uniunii Europene este estimat că poate înregistra o dinamică apropiată de evoluția mondială, astfel că, în acest an pentru UE-25 se estimează o creștere a exportului și importului cu 4,2%. În anii 2006-2008 pentru volumul de export se estimează o creștere medie de 5,5%, respectiv 5,7% pentru importuri (exprimate în preturi constante).

În cazul țărilor din zona euro, previziunile sunt mai reținute, fiind posibil ca în anul 2005 să piardă în continuare piete externe, datorită competitivității reduse. Cererea externă a principalelor parteneri comerciale ale României (Franța, Italia și Germania) este posibil să crească cu un ritm mediu anual în perioada 2006-2008 de 4-5,5%. Astfel, în cazul Germaniei,

care s-a orientat spre comerțul cu bunuri de capital, consolidându-și relațiile cu țările asiatice, activitatea de comerț exterior a câștigat în ultimul timp un plus de dinamism, cu o posibilă creștere a exporturilor de peste 6% și a importurilor (în special bunuri intermediare) de circa 5% în perioada 2006-2008. Totodată, Franța și Italia pot înregistra ritmuri de circa 6% a importurilor, această evoluție putând constitui un avantaj real pentru creșterea exporturilor românești.

Dacă se ia în considerare și ritmul înalt previzionat pentru importurile țărilor în curs de dezvoltare (a căror pondere în comerțul exterior românesc crește continuu) se poate aprecia ca realistă estimarea unei creșteri dinamice a exporturilor românești, cu un ritm mediu în 2006-2008 de 14,2%. În perspectiva asigurării unui ritm de creștere economică de circa 6% în condiții de sustenabilitate este posibilă echilibrarea ritmului de creștere a exporturilor și importurilor, astfel încât acestea din urmă să înregistreze o dinamică medie pe perioada de 14%.

În mediul financiar internațional se menține ca factor de instabilitate volatilitatea **cursului euro/dolar**. Chiar dacă în acest an s-a ajuns la o relativă stabilitate, și se prevede ca posibilă menținerea cursului în jurul valorii de 1,23 – 1,25 (+/-0,01/an) în anii 2006-2008, se apreciază ca variațiile pronunțate pe perioade scurte de timp pot afecta competitivitatea exporturilor românești.

Estimările privind evoluția mediului extern până în anul 2008, care au fost luate în considerare în configurarea scenariului de dezvoltare se regăsesc în tabelul 7 și au la bază, în principal, prognoza de toamnă a Comisiei Europene.

2.2 Politici macroeconomice

2.2.1 Caracteristicile principale ale politicii fiscale

Politica fiscală va fi concentrată pe asigurarea unui rol stimulatoriu și nediscriminatoriu al impozitelor și taxelor, în scopul promovării unei creșteri economice sustenabile, al consolidării fiscale și al dezvoltării și întăririi clasei de mijloc. În domeniul bugetar se va urmări îmbunătățirea eficienței alocărilor bugetare pe bază de priorități și creșterea transparenței cheltuielilor publice.

În același timp, politica fiscal-bugetară va avea de înfruntat două mari provocări: menținerea caracterului prudent pentru a se asigura sustenabilitatea externă și continuarea procesului dezinflationist și, totodată, asigurarea surselor de finanțare a angajamentelor ce decurg din procesul de pregătire a aderării la UE.

Nivelul veniturilor și cheltuielilor bugetare și mărimea deficitului bugetar vor fi stabilite la un nivel corelat cu obiectivele majore de politică economică pe care le avem de atins în următoarea perioadă cu scopul accelerării procesului de convergență reală, susținerii tendinței de scădere suplimentară a ratei inflației și menținerii deficitului de cont curent în limite sustenabile din punct de vedere al finanțării.

Ținând cont de noua orientare a politicii monetare și de curs de schimb (introducerea regimului de țintire a inflației și măsurile de liberalizare a contului de capital), se va avea în vedere o corelație îmbunătățită în cadrul ansamblului de politici macroeconomice. Dacă în cadrul mixului de politici macroeconomice, politica monetară și de curs va da prioritate obiectivului de reducere a inflației, asigurarea competitivității externe va reveni într-o măsură preponderentă politicii fiscal-bugetare, alături de politica de venituri și a pieței muncii.

Principalele caracteristici ale politicii fiscal-bugetare în perioada 2006-2008 sunt:

- stabilirea deficitului bugetului general consolidat la un nivel corelat cu obiectivele macroeconomice precum și diminuarea deficitelor cvasi-fiscale, în vederea susținerii eforturilor de reducere a inflației în acord cu criteriile nominale de convergență;
- reforma administrației fiscale în vederea îmbunătățirii colectării obligațiilor bugetare;
- îmbunătățirea managementului cheltuielilor bugetare prin:
 - Prioritizarea mai bună a cheltuielilor, în special a proiectelor de investiții;
 - Îmbunătățirea capacității de programare bugetară pe termen mediu;
 - Creșterea transparenței cheltuielilor publice;
 - Creșterea capacității de absorbție a fondurilor de preaderare și după 2007 a fondurilor structurale și integrarea deplină a acestora în cadrul bugetar general;
- accelerarea procesului de descentralizare fiscală în scopul implicării mai active a comunităților locale în procesul de colectare și alocare a resurselor publice;
- continuarea diminuării contribuțiilor la asigurările sociale cu scopul încurajării procesului de creare de noi locuri de muncă;
- continuarea armonizării legislației fiscal-bugetare cu normele Uniunii Europene.

2.2.2 Politica veniturilor salariale

În anul 2004 și 2005 politica salarială a urmărit în principal o creștere medie salarială egală cu nivelul prognozat al inflației în **sectorul bugetar**.

Pentru anul 2005, au fost aprobate prin Ordonanțe simple sau de Urgență ale Guvernului reglementări care influențează câștigul salarial în sectorul bugetar pentru următoarele categorii de salariați: funcționarii publici, aleșii locali, personalul contractual din unitățile sanitare publice din sectorul sanitar, personalul Ministerului Administrației și Internelor, personalul din administrația centrală a Ministerului Afacerilor Externe și de la misiunile diplomatice, oficiile consulare și institutele culturale românești din străinătate, personalul contractual din sectorul bugetar, personalul militar din instituțiile publice de apărare națională, ordine publică și siguranță națională, personalul din învățământ, magistraților și altor categorii de personal din sistemul justiției.

Conform acestor reglementări, creșterile *estimate* pe diferite categorii de salariați sunt următoarele:

- **funcționarii publici** - 17,4%,

(întrucât în anul 2004, prin OUG nr. 82/2004/ privind unele măsuri în domeniul funcției publice, au beneficiat de o creștere medie suplimentară a salariilor de 20% începând cu data de 1 noiembrie 2004)

- **personalul contractual din administrația publică** - 20%,

- **personalul contractual din învățământ** - 12%,

(întrucât prin OUG nr. 68/2004 privind unele măsuri în domeniul învățământului, începând cu luna octombrie 2004 a beneficiat de o creștere suplimentară a salariilor de 20%)

- **personalul contractual din unitățile sanitare** - 20%,

- **personalul din autoritatea judecătorească** - 8%,

(întrucât în anul 2003 au beneficiat de o creștere de peste 50% acordată potrivit OUG nr.177/2002 privind salarizarea și alte drepturi ale magistraților)

- **polițiștii** - 8%,

(întrucât prin OG nr. 38/2003 privind salarizarea și alte drepturi ale polițiștilor, precum și prin HG nr. 207/2004 pentru aprobarea Normelor metodologice privind constituirea și utilizarea fondului de stimulente pentru polițiștii din unitățile Ministerului Administrației și Internelor, au beneficiat de o creștere substanțială, realizată prin creșterea coeficienților de ierarhizare corespunzătoare gradului profesional, precum și prin introducerea de la 1 ianuarie 2004 a unui nou spor, spor de fidelitate, de până la 20%)

- **personalul militar** - 8%,

(întrucât prin OUG nr. 2/2004 pentru completarea Legii nr. 138/1999 privind salarizarea și alte drepturi ale personalului militar din instituțiile publice de apărare națională, ordine publică și siguranță națională, precum și acordarea unor drepturi salariale personalului civil din aceste instituții, au beneficiat de o creștere substanțială a soldelor de grad și de funcție situată în jurul valorii de 27%).

În scopul reglementărilor unor măsuri de reducere a cheltuielilor de personal în anul 2005 a fost adoptată OUG nr. 63/2005 , prin care s-a urmărit îndeplinirea criteriului convenit prin Memorandum, privind încadrarea cheltuielilor de personal la nivelul de 5,0% din Produsul Intern Brut.

Pentru aceasta au fost stabilite următoarele :

- în perioada 1 iulie – 31 decembrie 2005 s-a suspendat pentru toate categoriile de personal din autoritățile și instituțiile publice, indiferent de modul de finanțare a acestora, *acordarea premiilor lunare pentru rezultate valoroase*.

- pentru aceeași perioadă s-a suspendat *ocuparea prin concurs a posturilor vacante* din statele de funcții existente la data aplicării acestei ordonanțe de urgență, *cu excepția* :

- posturilor unice,
- posturilor necesare implementării angajamentelor asumate prin negocierile pentru aderarea la Uniunea Europeană,
- posturilor din aparatul sistemului judiciar,
- posturilor din structura Casei Naționale de Pensii și Alte Drepturi de Asigurări Sociale,
- posturilor necesare încadrării promoției de absolvenți din învățământul propriu sistemului de apărare, ordine publică și securitate națională,
- posturilor vacante din instituțiile publice nou înființate.

Efectele pozitive obținute ca urmare a introducerii cotei unice de impozitare, aducerea la suprafață a unei părți din forța de muncă care lucra la negru, au permis creșterea încasărilor la bugetul de stat cu 6.212,7 miliarde lei, ceea ce a condus la acordarea și a celei de a II a etape de majorare a salariilor personalului din sectorul bugetar, de la 1 octombrie 2005.

În **sectorul concurențial**, unde statul este acționar majoritar, s-au luat în continuare măsuri pentru rentabilizarea activității prin creșterea rolului bugetelor de venituri și cheltuieli și a programelor de reducere a arieratelor și plăților restante.,

În cazul întreprinderilor cu capital majoritar de stat monitorizate, creșterea fondului de salarii în anul 2005 față de anul 2004, a fost de 4%, stabilită prin programul salarial și de ocupare a forței de muncă convenit cu organismele financiare internaționale.

Valoarea fondului de salarii a fost stabilită pentru fiecare agent economic și a stat la baza bugetelor de venituri și cheltuieli care au fost aprobate prin hotărâre de Guvern.

La întocmirea bugetelor de venituri și cheltuieli s-a urmărit, suplimentar, ca creșterea salariului mediu în anul 2005, față de anul anterior, să nu depășească creșterea productivității muncii, calculată în condiții comparabile, sau după caz, a altor indicatori economici specifici fiecărui sector de activitate.

Pentru a se realiza țintele convenite cu organismele financiare internaționale, au fost aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 142/2005 *obiectivele salariale trimestriale, pe anul 2005, pentru agenții economice monitorizați.*

Fondul de salarii brut programat a fost consumat în semestrul I al anului 2005, de agenții economice cu capital majoritar de stat ce sunt monitorizați, la un nivel situat cu 3,4% sub nivelul fondului de salarii ce reprezintă plafonul maximal ce putea fi consumat, fiind diminuat cu sumele aferente personalului externalizat, astfel :

- plafon stabilit cu FMI	22.333,0 miliarde lei
- plafon corectat cu sumele aferente personalului externalizat	22.270,2 miliarde lei
- fondul de salarii consumat pe semestrul I	21.526,2 miliarde lei
- economie	-744,0 miliarde lei
- % de reducere	3,4 %

Evoluția câștigului salarial în perioada 2006-2008

Conform Programului de Guvernare, *salariul mediu brut pe economie* va crește în perioada 2005-2008 cu aproximativ 60% față de nivelul său de la sfârșitul anului 2004.

Salariul de bază minim brut pe țară în perioada 2005-2008 va urma cel puțin dinamica de creștere a salariului mediu brut pe economie, astfel încât, în anul 2008 acesta să atingă o creștere de cca. 60% față de cel din luna decembrie 2004, conform programului de guvernare.

Salariul de bază minim brut pe țară în anul 2005 a înregistrat o creștere de 10,7% față de nivelul din 2004, iar în anul 2006 este posibilă o creștere de 6,5% față de cel din anul 2005 și o creștere de 17,9% față de anul 2004. Valoarea salariului minim brut pe țară de 3.300.000 lei pentru anul 2006 a fost agreată de FMI cu ocazia discuțiilor din luna iunie 2005.

Creșterea mai accentuată a salariului de bază minim brut pe țară propusă pentru anul 2007 și 2008, de 15,2% și 17,9% a avut în vedere atingerea țintei propuse în programul de guvernare, de 60% față de anul 2004.

Salariile personalului bugetar vor crește în medie cu 60% față de nivelul la data de 31 decembrie 2004, potrivit programului de guvernare.

Acest obiectiv se va realiza prin elaborarea și aplicarea unui nou sistem de salarizare a funcționarilor publici și a personalului contractual, care să aibă la bază criteriile de diferențiere

și de corelare a salariilor între funcții și domenii de activitate bugetară (studii, competență, activitate desfășurată, responsabilitatea în exercitarea funcției etc.).

Termenul de realizare a proiectului de lege privind stabilirea sistemului unitar de salarizare a funcționarilor publici a fost modificat pentru luna martie 2006, întrucât proiectul de act normativ se va compune dintr-o lege cadru, prin care vor fi stabilite principiile generale ale salarizării funcționarilor publici și o hotărâre a Guvernului prin care se vor stabili elementele concrete privind nivelurile de salarizare și celelalte drepturi de natură salarială, care vor fi aprobate în luna martie 2006., termen cuprins și în calendarul stabilit cu Banca Mondială.

Termenul de realizare a proiectului de lege privind salarizarea personalului contractual din sectorul bugetar în funcție de calitate și performanța activității a fost modificat din luna octombrie 2005 în luna iunie 2006, pentru a se putea corela nivelurile de salarizare a personalului contractual cu cele ale funcționarilor publici, prevăzute de legea cadru și hotărârea Guvernului.

În perioada 2006-2008, în sectorul concurențial urmează a fi monitorizate creșterile salariale numai pentru agenții economici cu capital majoritar de stat care înregistrează pierderi sau arierate față de bugetul de stat, bugetul asigurărilor sociale de stat și bugetele fondurilor speciale.

2.2.3 Politica monetara si a cursului de schimb; politica anti-inflationista

Obiectivele politicii monetare prefigurate pentru perioada 2004-2005 prin Programul Economic de Preaderare (PEP) pe anul 2004, au fost, în linii generale, realizate. Atât din punct de vedere strategic, cât și în ceea ce privește conduita sa, politica monetară a devenit, în această perioadă, mai ferm subordonată obiectivului de asigurare a continuității și sustenabilității pe termen mediu a decelerării inflației. În același timp, banca centrală a continuat să fie preocupată de minimizarea atât a costurilor economice - exprimate în termenii creșterii economice și ai intermedierei și stabilității financiare – cât și a costurilor financiare, potențial generate de orientarea anti-inflație a politicii monetare.

Conform angajamentelor incluse în PEP 2004, BNR a adoptat în 2005 strategia de țintire directă a inflației; banca centrală și-a asumat, astfel, în mod mai clar sarcina de a urmări consecvent realizarea obiectivului său fundamental, responsabilitatea în atingerea țintei de inflație fiind, astfel, mai bine evidențiată. Noul regim de politică monetară a fost adoptat în august 2005, după finalizarea unui proces îndelungat de pregătire, a cărei ultimă etapă a constituit-o crearea și testarea funcționării cadrului de analiză economică și de decizie a politicii monetare specific țintirii directe a inflației¹⁾. Concomitent cu parcurgerea acestei faze au fost satisfăcute și celelalte cerințe și criterii care condiționează eficacitatea acestui tip de regim de politică monetară: (i) coborârea ratei anuale a inflației sub nivelul de 10 la sută; (ii) acumularea unui câștig de credibilitate de către banca centrală; (iii) întărirea independenței *de jure*²⁾ și *de facto* a BNR; (iv) restrângerea dominanței fiscale, derularea procesului de consolidare fiscală și ameliorarea coordonării dintre politica fiscală și cea monetară; (v) relativa flexibilizare a cursului de schimb al leului și reducerea gradului de vulnerabilitate a economiei la fluctuațiile acestei variabile; (vi) întărirea sistemului bancar și relativa creștere a intermedierei bancare; (vii) sporirea transparenței acțiunilor băncii centrale, precum și a ariei și intensității comunicării BNR cu publicul și piețele financiare, inclusiv în ceea ce privește

¹⁾ demersurile BNR de creare a cadrului organizatoric și tehnic necesar implementării noii strategii de politică monetară au durat 16 luni și au beneficiat de asistență tehnică acordată de Fondul Monetar Internațional

²⁾ prin intrarea în vigoare la 30 iulie 2004 a noului Statut al BNR

aspectele legate de noua strategie de politică monetară și de pregătire a adoptării ei; (viii) conturarea mai clară a comportamentelor macroeconomice și a mecanismelor de funcționare a economiei, necesară identificării și creșterii eficacității canalelor de transmisie monetară.

Anunțarea oficială a implementării noului regim de politică monetară s-a realizat în cadrul conferinței de presă din data de 15 august 2005. În acest context, au fost făcute publice: (1) coordonatele noii strategii de țintire directă a inflației, (2) prima ediție a Raportului trimestrial asupra inflației, precum și (3) calendarul ședințelor Consiliului de Administrație al BNR pe probleme de politică monetară. Coordonatele noii strategii de politică monetară sunt următoarele: (i) ținta exprimată prin rata inflației prețurilor de consum (IPC); (ii) ținta stabilită ca punct central încadrat de un interval de variație (± 1 punct procentual); (iii) ținte anuale pentru un orizont mai lung (inițial 2 ani); (iv) interpretarea flexibilă a țintirii inflației (în special coexistentă cu regimul de flotare controlată a cursului de schimb); (v) definirea *ex ante* a unui set restrâns de circumstanțe, independente de influența politicii monetare, care condiționează responsabilitatea BNR pentru atingerea țintei de inflație; și (vi) anunțarea comună a țintelor de către BNR și Guvern.

De asemenea, noul Raport asupra inflației va fi principalul instrument pe care BNR îl va utiliza în comunicarea cu publicul, în scopul ancorării anticipațiilor inflaționiste. Acest raport are o frecvență trimestrială, fiind publicat în fiecare a doua lună a trimestrului următor (primul raport a fost publicat în luna august 2005). Principalele secțiuni ale Raportului asupra inflației sunt: (a) analiza situației curente a economiei; (b) explicații privind deciziile de politică monetară din perioada analizată; (c) proiecția BNR privind evoluția ratei inflației pe un orizont de 6 (8) trimestre; (d) incertitudinile și riscurile asociate proiecției; și (e) implicațiile acestui context pentru conduita viitoare a politicii monetare.

Calendarul ședințelor Consiliului de administrație al BNR pe probleme de politică monetară pe anul 2005 și prima parte a anului 2006, este următorul: 21 septembrie 2005, 9 noiembrie 2005³⁾, 21 decembrie 2005 și 8 februarie 2006⁴⁾.

Contextul economic complex și dificil care a caracterizat lunile anterioare și ulterioare adoptării noii strategii, a imprimat manierei de implementare a politicii monetare aspecte mai puțin „ortodoxe”; acestea au reflectat efortul BNR de adaptare a tacticii la specificul interacțiunii dintre factorii de risc inflaționist predominanți și constrângerile temporare exercitate asupra politicii monetare. Astfel, în perioada vizată, rolul politicii ratei dobânzii s-a estompat gradual ca urmare a constrângerii exercitate de: (i) amplificarea intrărilor de capital speculativ și (ii) de menținerea la cote ridicate (aproximativ 60 la sută) a ponderii creditului în valută în totalul creditului neguvernamental. Ambele fenomene au avut ca determinanți principali persistența diferențialului înalt al ratelor dobânzilor față de piețele internaționale și a trendului de apreciere nominală a leului în raport cu euro, declanșat în noiembrie 2004. În plus, s-a mai adăugat efectul coroborat al altor doi factori: (i) expectațiile privind menținerea unei conduite a politicii monetare consistente atât cu contextul macroeconomic specific, caracterizat prin creșterea potențialului inflaționist al cererii și al șocurilor ofertei, cât și cu strategia de țintire a inflației (implicând *de jure* utilizarea ratei dobânzii ca principală pârgie și creșterea gradului de flexibilitate a cursului de schimb) și (ii) intrarea în vigoare a unei etape importante de liberalizare a mișcărilor de capital⁵⁾.

³⁾ inclusiv discutarea și aprobarea raportului trimestrial asupra inflației

⁴⁾ idem nota anterioară

⁵⁾ în aprilie 2005, a fost liberalizat accesul nerezidenților la constituirea de depozite la termen în monedă națională

Confruntată cu dilema majoră generată de această conjunctură, BNR a optat în timp pentru soluția relaxării politicii ratei dobânzii și a compensării relativei pierderi de autonomie și de eficacitate prin folosirea altor pârghii, pe care le-a utilizat în scopul apărării obiectivului de decelerare sustenabilă a inflației. Aceste instrumente la care BNR a făcut apel, au fost: (i) mecanismul rezervelor minime obligatorii⁶⁾, (ii) măsuri de natură prudențială⁷⁾ și (iii) unele măsuri cu caracter administrativ⁸⁾, ultimele două categorii vizând prioritar asigurarea stabilității financiare, precum și consolidarea funcționalității și eficacității canalului creditului și implicit al ratei dobânzii; în plus, au fost valorificate în mai mare măsură valențele antiinflaționiste implicite ale cursului de schimb. Soluția utilizării acestui *mix* de măsuri complementare a fost justificată în principal de: (i) riscul ridicat de producere a unei aprecieri excesive, urmată de o depreciere corectivă relativ brutală a leului și (ii) din perspectiva stabilității financiare, de pericolul creșterii prea rapide a creditului în valută; ambii factori au avut capacitatea de a compromite eforturile de realizare a stabilității monetare.

Cadrul operațional al politicii monetare a reflectat în această perioadă modul în care deciziile băncii centrale au fost implementate. Relaxarea politicii ratei dobânzii s-a realizat, în special prin: (i) maniera de derulare a operațiunilor de piață ale băncii centrale: licitații de volum cu plafon al ratei dobânzii implicit inferior ratei dobânzii de politică monetară în cazul depozitelor atrase și, ulterior, prin (ii) slăbirea controlului asupra lichidității din sistemul bancar; astfel, BNR a inițiat în august 2005 practica sterilizării parțiale a excedentului de monedă, depozitele atrase în aceste condiții, pe termen de o lună (instrumentul principal de politică monetară) diminuându-și considerabil ponderea în favoarea facilității de depozit care a fost intens utilizată de către bănci (în special în luna octombrie). Ca urmare, volumul de lichiditate absorbit prin intermediul operațiunilor *open-market*⁹⁾ s-a redus la aproximativ 56 la sută din excedentul total de monedă. La relaxarea politicii ratei dobânzii a contribuit și coborârea ratelor reprezentative de dobândă ale băncii centrale, realizată însă mai lent decât scăderea randamentelor medii efective ale plasamentelor băncilor la BNR, autoritatea monetară mizând în continuare pe efectul de semnal al acestora; rata dobânzii de politică monetară a fost redusă succesiv până la nivelul actual de 7,5 la sută, iar ratele dobânzilor facilităților permanente au fost coborâte în două etape, până la 14 la sută (facilitatea de credit) și, respectiv, 1 la sută (facilitatea de depozit).

Configurația cadrului operațional al politicii monetare a fost marcată și de decizia BNR de a continua să majoreze diferențialul de cost dintre atragerea de resurse în lei și, respectiv, în valută, de către instituțiile de credit. Prin această măsură s-a urmărit descurajarea creditării în valută și consolidarea canalelor tradiționale de transmisie monetară. Astfel, BNR a extins gradual aplicarea nivelului de 30 la sută al ratei rezervelor minime obligatorii asupra pasivelor în valută ale băncilor cu scadențe mai mari de doi ani; în același timp, banca centrală a redus cu două puncte procentuale (până la 16 la sută) rata minimă a rezervelor minime obligatorii aferentă pasivelor în lei.

⁶⁾ BNR a sporit în mai multe etape restrictivitatea mecanismului rezervelor minime obligatorii aferente depozitelor în valută ale instituțiilor de credit și a relaxat ușor mecanismul similar pentru pasivele în lei

⁷⁾ acestea au constat în modificarea prevederilor normelor privind limitarea riscului de credit pentru persoanele fizice, în sensul înăsprirea condițiilor de accesare a împrumuturilor bancare (implementată în 28 august 2005)

⁸⁾ acestea s-au concretizat, în principal, în plafonarea gradului de expunere a unei instituții de credit rezultat din acordarea de credite în valută persoanelor fizice și juridice (neacoperite în mod natural la riscul valutar care induce risc de credit instituțiilor de credit finanțatoare) la maximum 300 la sută în raport cu fondurile proprii ale acesteia (intrată în vigoare în 26 septembrie 2005)

⁹⁾ acestea includ și certificatele de depozit emise de BNR, al căror volum s-a dublat în ultimul an

Politica cursului de schimb al leului a reflectat cele două schimbări majore care au fost operate asupra regimului cursului de schimb. Astfel, în noiembrie 2004, BNR a decis să renunțe la regimul de flotare puternic controlată și să treacă la un regim de flotare mai puțin controlată. De asemenea, începând cu anul 2005, conform angajamentelor asumate prin PEP 2004, euro a devenit *de facto* unica monedă de referință a cursului de schimb al leului. Prima dintre aceste două schimbări a avut menirea de a crește flexibilitatea și impredictibilitatea cursului de schimb al monedei naționale, presupunând rădirea substanțială a intervențiilor autorității monetare pe piața valutară. Pentru a consfinți regimul de flotare mai puțin controlată a cursului de schimb al leului, BNR a hotărât, totodată, să renunțe la practica anunțării publice a marjei reale dezirabile de apreciere a leului față de moneda de referință. Principalele argumente în favoarea acestei abordări au fost: (i) necesitatea contracarării riscului crescut al atragerii de capital cu potențial speculativ, din perspectiva liberalizării constituirii de depozite la termen în lei de către nerezidenți, precum și a persistenței unui diferențial înalt al ratelor dobânzilor; (ii) necesitatea eliminării sau, cel puțin, a atenuării „imposibilei trinități” macroeconomice în etapa de pregătire a adoptării strategiei de țintire directă a inflației; (iii) efectul benefic al utilizării, cel puțin pe termen scurt, a cursului de schimb ca instrument de contracarare a presiunilor inflaționiste.

BNR a continuat, însă, să intervină pe piața valutară, obiectivele acestor operațiuni fiind schimbate de la o etapă la alta. În primul semestru al anului 2005, reperul principal al intervențiilor valutare l-a constituit obiectivul de menținere a rezervei valutare (exprimată în luni de importuri) la un nivel relativ constant. În perioada iulie-august, banca centrală și-a activat puternic intervențiile pe piața valutară, în ideea de a descuraja intrările de capital volatil, prin compromiterea anticipațiilor de apreciere nominală și prin accentuarea impredictibilității cursului de schimb al leului, dar și pentru a preveni producerea unei aprecieri excesive a leului. Datorită abundenței ofertei de valută de pe piață, cumpărările nete de valută ale băncii centrale au atins în această perioadă cifre lunare record, totalul acestora din primele 10 luni ale anului 2005 depășind cu aproape 18 la sută volumul similar consemnat pe ansamblul anului 2004.

Cu toate acestea, schimbarea politicii de curs de schimb a avut ca un prim efect contracararea, în luna noiembrie 2004, a unui trend de apreciere în termeni nominali a leului față de euro. Acesta s-a prelungit până în luna august 2005, fiind susținut de fluxul crescut al intrărilor de capital, inclusiv cele cu potențial speculativ. În condițiile stopării acestui fenomen - și pe fondul relaxării politicii ratei dobânzii -, evoluția ratei de schimb a leului și-a frânat în luna septembrie 2005 coborârea, înregistrând spre sfârșitul acestei luni chiar o inversare de traiectorie; cu toate acestea la sfârșitul lunii octombrie 2005, leul continua să consemneze în raport cu euro o apreciere nominală substanțială de 7,8 la sută, comparativ cu decembrie 2004. Evoluția ascendentă a aprecierii leului a avut ca rezultată atenuarea influenței nefavorabile a variației unor prețuri internaționale asupra celor locale dar și calmarea anticipațiilor inflaționiste; totodată, cursul de schimb a exercitat un impact relativ restrictiv asupra excedentului de cerere și implicit asupra potențialului inflaționist al acesteia.

Pe termen scurt, politica monetară se va concentra asupra asigurării decelerării sustenabile a inflației, în contextul utilizării cadrului analitic specific strategiei de țintire a inflației, dar și a *mix*-ului de măsuri de natură prudențială și administrativă implementat de curând de banca centrală. BNR va urmări prin intermediul acestora, atât să influențeze anticipațiile inflaționiste, cât și să imprime dinamicii creditului și a cererii agregate valori compatibile cu menținerea dezinflației pe trendul programat. *Mix*-ul de măsuri prudențiale și administrative va continua să acționeze în direcția prezervării stabilității financiare și a lărgirii ariei de influență a politicii monetare prin restrângerea creditării în valută în favoarea celei în monedă națională.

Cele mai eficiente mijloace de ancorare a anticipațiilor inflaționiste vor continua să fie: (i) anunțarea țintei de inflație – a cărei eficacitate va fi corelată cu credibilitatea băncii centrale - și (ii) continuarea tendinței de apreciere a leului în raport cu euro. Rolul politicii ratei dobânzii, inclusiv cel de semnal al ratelor de dobândă reprezentative ale băncii centrale, se va reface și se va consolida, la acestea urmând să contribuie creșterea calității controlului lichidității; prin efectul ei de semnal, rata dobânzii de politică monetară va spori eficacitatea ancorării anticipațiilor inflaționiste. Totodată, această variabilă va fi calibrată astfel încât, prin menținerea unui ritm adecvat al creditării și prin stimularea procesului de economisire, să asigure¹⁰⁾ eliminarea, până la sfârșitul anului 2006, a excedentului de cerere. Influența ratelor dobânzilor BNR și capacitatea băncii centrale de a gestiona cererea agregată vor fi potențate de consolidarea canalelor tradiționale de transmisie a impulsurilor politicii monetare.

Din perspectiva caracteristicilor așteptate ale contextului macroeconomic viitor, pe termen scurt nu se întrevide necesitatea efectuării de ajustări semnificative a nivelului actual al ratei dobânzii de politică monetară, acesta continuând, astfel, să devanseze randamentele similare de pe piețele internaționale. În aceste condiții, este posibil ca politica monetară să continue să se confrunte în următorul orizont de timp cu constrângerea exercitată de riscul creșterii intrărilor de capital speculativ, situație în care BNR va utiliza toate mijloacele de care dispune, fie pentru a descuraja aceste intrări, fie pentru a le contracara efectele (prin sterilizare). Soluția aleasă va depinde de contextul specific al momentului respectiv. Rata dobânzii și cursul de schimb vor continua să constituie principalii indicatori care vor caracteriza conducerea politicii monetare iar fundamentarea deciziilor de politică va continua să utilizeze informațiile oferite de toți indicatorii relevanți, inclusiv de proiecțiile pe termen scurt și mediu elaborate de banca centrală.

Deși, pentru a minimiza costurile economice ale decelerării inflației, autoritățile române au optat pentru o evoluție graduală a dezinflației viitoare, țintele de inflație își vor menține, totuși, caracterul ambițios datorită presiunilor inflaționiste ce se anticipează, în special, din partea efectului Balassa-Samuelson precum și a continuării ajustărilor de prețuri administrate; pentru a atenua efectele secundare ale acestor creșteri de prețuri, precum și pentru a preveni o expansiune peste limitele de siguranță a cererii agregate se prevede ca politica monetară să-și păstreze atitudinea prudentă de-a lungul întregii perioade 2006-2008. În consecință, rata nominală a dobânzii de politică monetară va fi redusă gradual, în ritmul decelerării inflației.

Pentru a compatibiliza asigurarea unui anumit grad de autonomie a politicii monetare necesar consolidării dezinflației, cu practicarea unui regim care să permită evitarea unei evoluții desprinse de fundamente a ratei de schimb a leului, regimul de flotare mai puțin controlată a cursului de schimb va fi prelungit în prima parte a perioadei vizate. Acesta se va estompa, însă, treptat, și flexibilitatea ratei de schimb va crește în paralel cu apropierea de final a procesului de liberalizare a mișcărilor de capital. În etapa următoare, se prevede, ca pe fondul scăderii sub 4 la sută a ratei anuale a inflației și al reducerii diferențialului ratei de dobândă față de piețele internaționale, să se realizeze trecerea la flotarea liberă a cursului de schimb. În eventualitatea apariției unor presiuni asupra cursului de schimb al leului provenite exclusiv din mișcări masive de capital speculativ, BNR va recurge la efectuarea de intervenții sterilizate sau nesterilizate (în cazul intrărilor, respectiv al ieșirilor de capital) pe piața valutară și/sau la manevrarea ratei dobânzii de politică monetară. De-a lungul perioadei 2006-2008, este previzibilă producerea unei aprecieri graduale în termeni reali a leului față de

¹⁰⁾ eficacitatea politicii monetare și a ratei dobânzii de politică monetară au ca premisă implementarea *mix-lui auster* de politici macroeconomice format din politica fiscală și cea a veniturilor

moneda europeană, această ajustare urmând să sprijine convergența nominală și cea reală a economiei românești.

În ceea ce privește instrumentele politicii monetare, care au fost deja, în mare măsură armonizate cu cele ale Băncii Centrale Europene (BCE), principalele direcții de acțiune incluse în PEP 2004 continuă să fie în mare parte valabile prin:

- diversificarea instrumentelor de sterilizare pe termen mai îndelungat sau chiar definitivă a lichidității;
- continuarea extinderii utilizării operațiunilor de piață în detrimentul instrumentelor cu un caracter mai pronunțat administrativ (rezervele minime obligatorii);
- revenirea băncii centrale în poziția de creditor față de sistemul bancar, necesară exercitării unei influențe eficace asupra ratelor dobânzilor pe termen scurt.

Uniunea Economică și Monetară

Noua lege privind Statutul BNR a fost adoptată de Senatul României la data de 8 iunie 2004 și de Camera Deputaților la data de 24 iunie 2004 fiind promulgată prin Decretul nr. 532 din 26 iunie 2004, devenind Legea nr. 312 din 28 iunie 2004 privind Statutul Băncii Naționale a României. Legea a fost publicată în Monitorul Oficial al României nr. 582 din 30 iunie 2004 și a intrat în vigoare la data de 31 iulie 2004, cu excepția anumitor articole care au intrat în vigoare la data de 1 ianuarie 2005 și a unor articole care vor intra în vigoare la data aderării sau la data adoptării monedei euro.

Prin adoptarea Legii nr. 312/2004, România și-a îndeplinit angajamentul asumat prin documentele de negociere la Capitolul 11 – *Uniunea Economică și Monetară*, de a modifica, până la data de 31 decembrie 2004, Legea nr. 101/1998 privind Statutul Băncii Naționale a României pentru a transpune prevederile *acquis-ului* comunitar aferent acestui capitol. Ca urmare, în Raportul comprehensiv de monitorizare 2005 privind România, Comisia Europeană a menționat deplina compatibilitate a Statutului BNR cu *acquis-ul* comunitar în ceea ce privește independența Băncii Naționale a României.

Activitatea Băncii Naționale a României se desfășoară în prezent cu respectarea strictă a prevederilor din Statut privind independența instituțională, personală și financiară a băncii centrale, al cărei unic obiectiv este asigurarea și menținerea stabilității prețurilor.

Prin stipularea în cadrul Legii nr. 312/2004 a deplinei independențe a BNR și a unicității obiectivului său fundamental, au fost îndeplinite principalele condiții pentru ca Banca Națională a României să adopte, începând cu luna august 2005, strategia de țintire directă a inflației.

Notificarea fiscală

BNR participă, împreună cu Institutul Național de Statistică și Ministerul Finanțelor Publice, la întocmirea notificării bianuale privind datoria publică și deficitul public (parte a procedurilor de supraveghere fiscală), în conformitate cu Reglementarea Consiliului Uniunii Europene nr. 3605/93 privind aplicarea protocolului procedurii deficitului excesiv. În calitate de țară în curs de aderare începând cu 2005, România trimite această raportare pe bază de gentlemen agreement, pentru început doar o dată pe an, urmând ca apoi să îndeplinească aceleași cerințe ca și statele membre (raportări la 1 martie și 1 septembrie). România a

elaborat prima notificare în anul 2001, pentru perioada 1996 – 2000, transmițând raportarea la 1 aprilie.

Începând din anul 2004, România respectă același termen de raportare ca al statelor membre (1 martie, față de 1 aprilie în anii anteriori). Pentru notificare se utilizează setul revizuit de tabele, aprobat de CMFB la 26 iunie 2003, prin care se solicită defalcarea datelor pe subsectoare ale administrației publice.

Notificarea fiscală de la 1 martie 2005 a cuprins datele pentru perioada 2001-2004, precum și estimări pentru anul 2005 pe baza bugetului aprobat de Parlament.

În general, observațiile făcute de experții Eurostat în urma analizării datelor raportate de România privesc aspecte legate de ajustările necesare prezentate în tabelele 2 și 3 și respectarea prevederilor ESA95. Se elaborează recomandări pe termen scurt și lung pentru îmbunătățirea datelor anuale și trimestriale de conturi naționale, o atenție specială fiind acordată conturilor financiare. Eurostat a apreciat că delimitarea sectorului administrațiilor publice este în general conformă cu metodologia ESA95.

În timp, s-au adus îmbunătățiri raportării, astfel: s-a trecut la exprimarea datelor privind datoria publică la valoarea nominală, impozitele și contribuțiile sociale sunt exprimate pe bază de angajamente, calcularea dobânzilor pe bază de angajamente pentru plățile de dobânzi atât în contul datoriei externe, cât și al celei interne.

Institutul Național de Statistică a revizuit, în cursul anului 2004, clasificarea unităților autofinanțate subordonate ministerelor și a altor agenții ale administrației centrale și locale și a reclasificat unele unități.

Se apreciază că s-au făcut progrese în satisfacerea cerințelor UE cu privire la raportarea nivelurilor deficitului și datoriei administrațiilor publice. Trebuie făcute, în continuare, eforturi pentru o mai bună explicare a legăturii dintre deficit și modificarea datoriei, ceea ce va contribui la reducerea discrepanțelor statistice. În acest sens, este necesară îmbunătățirea calității și reducerea decalajului în elaborarea conturilor financiare.

Astfel, au fost revizuite și completate sursele de date folosite de BNR la elaborarea conturilor financiare guvernamentale. În același timp, în cadrul grupurilor de lucru constituite pe baza Protocolului de cooperare între Ministerul Finanțelor Publice, Institutul Național de Statistică, Banca Națională a României și Comisia Națională de Prognoză privind dezvoltarea Sistemului Național pentru Statistica Finanțelor Guvernamentale, a fost identificată o parte a cauzelor care au condus la discrepanțe între datele disponibile la Ministerul Finanțelor Publice privind execuția bugetului consolidat și a contului general al Trezoreriei Statului și cele disponibile la Banca Națională a României privind creditul guvernamental, depozitele publice, datoria guvernamentală internă și externă.

2.2.4 Libera circulație a capitalurilor

În anul 2004, România și-a respectat angajamentele asumate referitoare la liberalizarea operațiunilor privind admiterea valorilor mobiliare și a unităților de plasament colectiv străine pe piața de capital românească, precum și a operațiunilor privind importul și exportul de active financiare – instrumente de plată sub formă de numerar; conform angajamentelor din documentele de poziție, aceste operațiuni de cont de capital nu se mai supun autorizării BNR începând cu data de 1 ianuarie 2004. În urma unei analize temeinice și a consultărilor cu Fondul Monetar Internațional (FMI), Consiliul de administrație al BNR a considerat necesară amânarea liberalizării operațiunilor realizate în conturile de depozit în lei ale nerezidenților deschise la instituții de credit rezidente, considerate operațiuni care ar fi putut încuraja

influxuri de capital pe termen scurt, masive și extrem de volatile. Aceasta măsură a avut un caracter temporar, operațiunea respectivă fiind liberalizată începând cu data de 11 aprilie 2005.

Totodată, procesul de armonizare și simplificare a regimului valutar a continuat în anul 2005, când au fost elaborate noul Regulament al BNR nr. 4/2005 privind regimul valutar precum și normele de aplicare a acestuia, intrate în vigoare la data de 11 aprilie 2005. Principalele elemente de noutate aduse de noul cadru de reglementare în domeniul regimului valutar se referă la:

- Definirea măsurilor de salvagardare care pot fi luate de Banca Națională a României, cu respectarea cerințelor *aquis*-ului comunitar, ca urmare a liberalizării accesului nerezidenților la conturile de depozit în moneda națională (leu) deschise la instituții de credit din România. Aceste măsuri sunt cuprinse în Normele Băncii Naționale a României nr. 7/2005.
- Stabilirea termenului de 1 septembrie 2006 pentru liberalizarea completă a contului de capital, în conformitate cu angajamentele asumate față de Uniunea Europeană. Operațiunile care urmează a fi liberalizate la acea dată sunt: (i) operațiunile cu instrumente financiare tranzacționate în mod curent pe piața monetară (ii) accesul rezidenților la conturi curente și de depozit deschise în străinătate la instituții de credit și alte entități asimilate acestora. Ulterior, prin intrarea în vigoare, începând cu data de 20 iulie 2005, a *Regulamentului Băncii Naționale a României nr. 6/2005 pentru modificarea și completarea Regulamentului BNR nr.4/2005 privind regimul valutar și a Normelor Băncii Naționale a României nr.5/2005 privind autorizarea operațiunilor valutare*, operațiunile referitoare la accesul rezidenților la conturi curente și de depozit deschise în străinătate la instituții de credit și alte entități asimilate acestora, au fost liberalizate.
- Celelalte norme emise de Banca Națională a României pentru aplicarea Regulamentului nr. 4/2005 sunt următoarele: *Normele nr. 3/2005 privind funcționarea pieței valutare interbancare*, *Normele nr. 4/2005 privind efectuarea operațiunilor de schimb valutar*, *Normele nr. 6/2005 privind importul și exportul fizic de instrumente de plată sub forma de numerar*.

Pe termen scurt, Banca Națională a României își propune să finalizeze procesul de liberalizare a contului de capital, în conformitate cu angajamentele asumate în cadrul procesului de negociere, prin liberalizarea, până la 1 septembrie 2006, a operațiunilor cu instrumente financiare tranzacționate în mod curent pe piața monetară.

Reforma sistemului de plăți

În perspectiva aderării României la Uniunea Europeană și având în vedere provocările cărora trebuie să facă față sistemele de plăți, între care cea mai importantă este creșterea volumului tranzacțiilor efectuate prin intermediul acestor sisteme, Banca Națională a României a continuat eforturile de modernizare a infrastructurii sistemului de plăți din România și de asigurare a cadrului de reglementare necesar bunei funcționări a noului sistem de plăți.

În acest sens, principalele obiective urmărite de Banca Națională a României sunt: (i) asigurarea compatibilității sistemelor de plăți din România cu sistemele de plăți din Uniunea Europeană atât din punct de vedere al modului de funcționare, cât și al respectării practicilor și standardelor europene și internaționale stabilite de Banca Centrală Europeană și Banca Reglementelor Internaționale, (ii) asigurarea condițiilor pentru îndeplinirea de către banca centrală a atribuțiilor de promovare și monitorizare a bunei funcționări a sistemelor de plăți.

În vederea îndeplinirii obiectivului de asigurare a compatibilității infrastructurii sistemului de plăți din România cu infrastructurile din Uniunea Europeană, Banca Națională a României a finalizat proiectul Phare de implementare a sistemului electronic de plăți demarat în luna ianuarie 2003. Noul sistem electronic de plăți răspunde atât cerințelor de performanță deosebite, cât și celor de securitate ridicată a tranzacțiilor și datelor și facilitează monitorizarea de către banca centrală a bunei funcționări a sistemelor de plăți.

Sistemul electronic de plăți constă din trei componente: un sistem de decontare pe bază brută în timp real (denumit ReGIS), o casă de compensare automată (denumită SENT) și un sistem de înregistrare și decontare a operațiunilor cu titluri de stat (denumit SaFIR).

Prima componentă, respectiv sistemul ReGIS, a intrat în funcțiune la data de 8 aprilie 2005, sistemul SENT a intrat în funcțiune la data de 13 mai 2005, iar sistemul SaFIR a devenit operațional la data de 3 octombrie 2005. Acesta din urmă procesează titlurile de stat emise de către Ministerul Finanțelor Publice și gestionate de către BNR în calitate de agent al acestuia.

Arhitectura și caracteristicile funcționale ale acestor sisteme au fost stabilite luându-se în considerare: (i) politica generală existentă în domeniul sistemelor de plăți și de decontare a operațiunilor cu instrumente financiare în Uniunea Europeană, (ii) principiile fundamentale ale activității de plăți și decontări interbancare, (iii) standardele și recomandările existente în domeniu, elaborate de Banca Centrală Europeană, Banca Reglementelor Internaționale și de alte instituții și organizații de profil existente pe plan mondial. Ca urmare, implementarea unei infrastructuri pentru plăți și decontări, compatibilă cu infrastructurile similare din statele membre ale Uniunii Europene contribuie la alinierea sistemului românesc la cerințele comunitare în domeniu.

Sistemul de decontare pe bază brută în timp real (ReGIS) este astfel conceput încât, la momentul aderării României la Uniunea Economică și Monetară, să permită conectarea la platforma de decontare pentru plățile de mare valoare din spațiul euro – TARGET și schimbarea monedei de decontare din actuala monedă națională în euro. Implementarea sistemului ReGIS a contribuit la sporirea capacității Băncii Naționale a României de conducere a politicii monetare, prin crearea unui cadru adecvat pentru dezvoltarea piețelor financiare și pentru îmbunătățirea managementului riscului sistemic.

În scopul asigurării unui cadru de reglementare adecvat pentru operaționalizarea sistemului electronic de plăți implementat prin proiectul Phare, Banca Națională a României a emis următoarele acte normative:

- *Normele Băncii Naționale a României nr. 1/2005 privind modul unitar de completare a mențiunilor din ordinele de plată în mesajele electronice utilizate în sistemul ReGIS și în casa de compensare automată, care reglementează: (i) modul de completare unitară a mesajelor electronice de plată (în format SWIFT și XML) utilizate în sistemul de decontare pe bază brută în timp real (denumit ReGIS) și în casa de compensare automată (denumită SENT) și (ii) obligația părților semnatare de a respecta modul unitar de folosire a mesajelor electronice de plată în cadrul sistemelor.*
- *Normele Băncii Naționale a României nr. 16/2004 privind tehnicile echivalente pentru garantarea autenticității semnăturii, care stabilesc: (i) criteriile pe baza cărora Banca Națională a României analizează tehnicile echivalente pentru garantarea autenticității semnăturii, asimilate semnăturilor olografe prevăzute în Legea nr. 58/1998 privind activitatea bancară, cu modificările și completările ulterioare, precum și (ii) procedura de obținere a aprobării Băncii Naționale a României pentru utilizarea tehnicilor echivalente de garantare a autenticității semnăturii. Aceasta reglementare este*

destinată asigurării condițiilor pentru transmiterea documentelor în formă electronică de către instituțiile de credit.

- *Regulamentul Băncii Naționale a României nr. 1/2005 privind sistemele de plăți care asigură compensarea fondurilor*, care are ca obiect (i) autorizarea de către Banca Națională a României a sistemelor de plăți care asigură compensarea fondurilor, precum și (ii) procedura de administrare a riscului de decontare impusă de Banca Națională a României pentru sistemele de plăți care asigură compensarea fondurilor, în condițiile în care acestea nu au prevăzute proceduri proprii de administrare a riscului de decontare, impuse de administratorul de sistem și aprobate de Banca Națională a României.
- *Regulamentul Băncii Naționale a României nr. 9/2005 pentru modificarea și completarea Regulamentului Băncii Naționale a României nr. 1/2005 privind sistemele de plăți care asigură compensarea fondurilor*.
- *Regulamentul Băncii Naționale a României nr. 2/2005 privind ordinul de plată utilizat în operațiuni de transfer credit*, care asigură condițiile pentru: (i) utilizarea ordinului de plată la efectuarea de plăți în lei atât prin sistemele de plăți, cât și prin bănci corespondente, la momentul liberalizării acestora, conform recomandărilor formulate de Banca Centrală Europeană în urma evaluărilor realizate în cursul anului 2003, precum și (ii) pentru utilizarea acestui instrument de către plătitori care nu dețin un cont deschis la o instituție de credit sau în cazul în care beneficiarul nu are cont deschis la o instituție de credit.
- *Regulamentul Băncii Naționale a României nr. 3/2005 privind debitarea directă executată prin casa de compensare automată*, care reglementează modul de executare a unei instrucțiuni de debitare directă prin casa de compensare automată, emisă de un beneficiar prin intermediul unei instituții colectoare și trasă asupra contului unui plătitor deschis la o instituție plătitoare, în condițiile în care cele două instituții de credit sunt participanți diferiți la casa de compensare automată.
- *Norma Băncii Naționale a României nr. 9/2005 privind regimul special de decontare*, care stabilește (i) posibilitatea instituirii, de către Banca Națională a României, a regimului de decontare specială asupra unei instituții de credit participante la sistemul de compensare a plăților cu instrumente de plată pe suport hârtie, (ii) modul de instituire și de încetare a regimului special de decontare, (iii) măsurile aplicabile instituției de credit respective în cadrul regimului special de decontare.
- *Regulamentul Băncii Naționale a României nr. 10/2005 privind facilitățile acordate de Banca Națională a României în scopul fluidizării decontărilor în sistemul ReGIS*, care stabilește: (i) posibilitatea ca instituțiile de credit participante la sistemul ReGIS să-și procure de la Banca Națională a României lichiditatea necesară pe parcursul zilei în vederea continuării decontărilor în acest sistem prin operațiuni repo intraday cu banca centrală, sistemul ReGIS respectând astfel cerințele prevăzute în Ghidul Băncii Centrale Europene privind un sistem trans-european automat de transfer rapid cu decontare pe bază brută în timp real (TARGET), (ii) posibilitatea ca Banca Națională a României să acorde credit instituțiilor de credit participante la sistemul ReGIS, care sunt în același timp participanți compensatori la sistemele de plăți care asigură compensarea fondurilor aferente tranzacțiilor cu carduri bancare și la sistemul de compensare administrat de banca centrală, pentru asigurarea decontării pozițiilor nete calculate de sistemele în cauză.

- *Regulamentul nr. 11/2005 privind piața primară a titlurilor de stat administrată de Banca Națională a României*, care stabilește: (i) termenii și procedurile privind plasarea prin Banca Națională a României a titlurilor de stat emise de Ministerul Finanțelor Publice în formă dematerializată, în monedă națională sau în valută, pe piața internă, (ii) condițiile privind accesul participanților pe piața primară în calitate de dealeri primari, (iii) drepturile și obligațiile ce revin dealerilor primari, precum și (iv) condițiile, modalitățile și procedurile cu privire la organizarea și derularea activității pe această piață.
- *Regulamentul nr. 12/2005 privind piața secundară a titlurilor de stat administrată de Banca Națională a României*, care stabilește: (i) regulile privind organizarea și funcționarea pieței secundare a titlurilor de stat, administrată de Banca Națională a României, (ii) criteriile de acces pentru participanți, precum și (iii) măsurile necesare funcționării în mod regulat și transparent a acestei piețe.

În domeniul sistemelor de plăți, *obiectivele pe termen scurt* ale Băncii Naționale a României se referă la:

- abrogarea reglementărilor emise de banca centrală care nu mai sunt aplicabile noului sistem electronic de plăți;
- revizuirea reglementărilor emise de banca centrală privind procedurile de autorizare a emiterii de instrumente de plată;
- desemnarea sistemelor care intră sub incidența prevederilor Legii nr. 253/2004 privind caracterul definitiv al decontării în sistemele de plăți și în sistemele de decontare a operațiunilor cu instrumente financiare;
- elaborarea unui Regulament privind monitorizarea sistemelor de plăți.
- dezvoltarea sistemului SaFIR în scopul depozitării și decontării certificatelor de depozit ale BNR, astfel încât aceste instrumente financiare să fie eligibile pentru garantare în cadrul sistemelor de plăți.

În ceea ce privește *obiectivele pe termen mediu*, Banca Națională a României își propune:

- să evalueze cele trei componente ale sistemului electronic de plăți din perspectiva conformității cu standardele stabilite de Banca Centrală Europeană, Comitetul pentru Sisteme de Plăți și Decontare de pe lângă Banca Reglementelor Internaționale, Organizația Internațională a Comisiilor de Valori Mobiliare (IOSCO) și Comitetul European al Reglementatorilor Instrumentelor Financiare (CESR);
- să asigure procesarea electronică în sistemul de plăți a instrumentelor de plată de debit (cecuri, cambii și bilete la ordin).

2.2.5 Politica comerciala

În cadrul procesului de integrare europeană pe termen mediu și scurt România va continua adaptarea graduală la instrumentele de politică comercială ale Uniunii Europene. Elemente importante în acest sens sunt reprezentate de demersurile vizând armonizarea angajamentelor României la nivel multilateral cu cele asumate de UE și accelerarea ritmului de preluare a legislației UE în domenii precum produsele cu dubla utilizare, regimul general de export și import, mecanisme comerciale pentru produse agricole etc.

Reglementarile comunitare privind regulile comune pentru export si import au fost preluate inca de la 1 ianuarie 2004, printr-o noua reglementare privind regimul general de import-export al Romaniei.

Ca urmare a extinderii UE, Romania si serviciile de specialitate ale Comisiei Europene au derulat negocieri vizand adaptarea Acordului European in vederea liberalizarii, in continuare, a comertului cu produse agricole transformate. Noul regim comercial va intra in vigoare, in cursul trimestrului IV al anului 2005, dupa ratificarea Deciziei de catre partea romana.

In acelasi context, in urma finalizarii negocierilor purtate intre Romania si Comisia Europeana pentru adaptarea concesiilor bilaterale, convenite prin Acordul European, si liberalizarea, in continuare, a comertului cu produse agricole de baza, la data de 1 august 2005, in urma ratificarii acestuia de catre cele doua parti, a intrat in vigoare Protocolul Aditional, anexa la Acordul European.

La 1 aprilie 2005 Romania si Uniunea Europeana au parafat un nou Acord privind recunoasterea reciproca, protectia si controlul denumirilor in domeniul vinurilor si bauturilor spirtoase. Romania a reiterat interesul in vederea finalizarii cat mai rapide a procedurilor interne de aprobare si intrare in vigoare, avand in vedere ca negocierile pe aceeasi tematica, desfasurate in 2001, s-au materializat in textul unui acord care nu a fost semnat si aplicat.

Partea romana a finalizat negocierile cu Israel si Turcia privind introducerea cumulului de origine pan-euro-mediteranean si va demara, in perioada urmatoare, exercitii similare cu Uniunea Europeana si tarile membre AELS.

In acord cu obligatiile asumate prin Tratatul de Aderare la UE, la 27 iulie 2005 Romania a transmis o solicitare oficiala privind aderare la Spatiul Economic European, negocierile specifice urmand a fi demarate la sfarsitul anului 2005, inceputul anului 2006.

In cadrul negocierilor de aderare la UE, capitolul 26 – „Relatii externe”, Romania s-a angajat sa compatibilizeze, cu acquis-ul comunitar in vigoare, prevederile acordurilor incheiate cu state terte in domeniul comertului, cooperarii economice si investitiilor. Romania a initiat demersuri vizand aducerea in conformitate a cadrului juridic bilateral cu toti partenerii de acord. In acest context, autoritatile romane au ratificat Protocolul Aditional la Tratatul de Investitii incheiat cu SUA (Legea 375/28.9.2004) si au incheiat negocierile similare cu Canada, fiind gata sa semneze, in perioada imediat urmatoare, un Memorandum de Intelegere. Totodata, au fost demarate exercitii de negocieri specifice cu o serie de parteneri traditionali importanti precum Federatia Rusa, Ucraina, Israel, India si Mexic.

Partea romana stabilit un calendar in vederea continuarii si finalizarii in timp util, a intregului exercitiu de aducere in conformitate cu acquis-ul comunitar a acordurilor sale internationale incheiate cu terte state.

De la 1 mai 2004, in componenta CEFTA au ramas trei membrii, respectiv Romania, Bulgaria si Croatia. Comitetul Mixt a acceptat cererea Republicii Macedonia de a deveni membru CEFTA si a propus inceperea negocierilor la nivel bilateral si multilateral, in vederea finalizarii acestora in cel mai scurt timp, in cursul anului 2005. La 24 ianuarie 2005, Romania a incheiat negocierile bilaterale cu Republica Macedonia.

Romania, ca tara semnatară a Memorandumului de Intelegere pentru Liberalizarea si Facilitarea Comertului, din cadrul Pactului de Stabilitate din Sud-Estul Europei, a finalizat negocierile privind incheierea de acorduri de comert liber cu toate tarile din regiune (Albania, Macedonia, Bosnia - Herzegovina, Serbia si Muntenegru). Toate aceste acorduri au intrat in vigoare si au fost notificate la OMC.

In perioada 2005 – 2007, Guvernul va promova o politica comerciala activa, orientata in principal catre:

- **Cresterea rolului comertului exterior de motor al cresterii economice si sporirea contributiei sale la formarea PIB, prin:**
 - utilizarea facilitatilor tarifare convenite prin Acordurile de comert liber, negociate de Romania pe plan international si participarea la liberalizarea comertului international prin negocieri comerciale multilaterale in cadrul Organizatiei Mondiale a Comertului;
 - cresterea ponderii exporturilor romanesti de produse industriale in comertul mondial prin identificarea unor nise de piata pentru acestea, in special pentru produsele cu grad avansat de prelucrare;
 - acordarea de sprijin pentru extinderea ofertei de servicii specializate de consultanta si de instruire in domeniul comertului;
- **Promovarea unei politici comerciale care sa sustina consolidarea economiei de piata functionale in conditiile drepturilor si obligatiilor derivand din obiectivul de integrare europeana si din acordurile comerciale multilaterale din OMC, prin:**
 - coordonarea si cooperarea stransa cu Comisia Europeana in toate domeniile negocierilor comerciale multilaterale din cadrul OMC, astfel incat rezultatele acestora sa nu aiba un impact negativ asupra procesului de integrare a tarii in UE;
 - compatibilizarea acordurilor internationale in domeniul comercial, de cooperare economica si tehnico-stiintifica cu acquis-ul comunitar aferent politicii comerciale comune a UE;
 - incheierea exercitiilor de negocieri cu UE si AELS in vederea amendarii corespunzatoare a Protocoalelor referitoare la definirea notiunii de produse origine si metodele de cooperare vamala administrativa;
 - continuarea indeplinirii integrale a obligatiilor asumate in domeniul liberalizarii si facilitarii comertului in Cadrul Pactului de Stabilitate pentru Europa de Sud - Est si sprijinirea activa a initiativei privind realizarea unei zone unice de comert liber in regiunea Balcanilor de Vest;
 - retragerea, la 1 ianuarie 2007, din acordurile internationale referitoare la sistemele vamale preferentiale intre tari in curs de dezvoltare, respectiv SGPC si Protocolul celor 16;
 - pregatirea preluarii, la data aderarii la UE, a politicii comerciale comune, inclusiv a tarifului vamal comun;
 - intarirea capacitatii administrative a Departamentului de Comert Exterior in vederea participarii la noile structuri de lucru ale institutiilor comunitare ca urmare a semnarii Tratatului de Aderare, in aprilie 2005.

Romania a lansat spre dezbatere publica strategia nationala de export (SNE), bazata pe coordonarea strategiilor sectoriale, intersectoriale sau in profil regional pentru promovarea si sustinerea exporturilor cu accent pe dezvoltarea acestora intr-o maniera coordonata si integratoare la nivel national prin imbunatatirea utilizarii sistemului national de instrumente si mecanisme de promovare; strategia a fost elaborata de catre Consiliul de Export, in parteneriat public-privat, pe baza unei metodologii de lucru la nivelul celei mai bune practici mondiale. Scopul final al acestui proiect este de a gasi solutii si masuri care sa stimuleze competitivitatea firmelor romanesti in comertul international.

2.3 Perspectivile macroeconomice si sectoriale pe termen mediu

2.3.1 Sectorul real

Cadrul macroeconomic al editiei 2005 a PEP reflectă prioritățile politicii economice a Guvernului Romaniei pentru perioada 2005-2008. Acestea vizeaza reducerea in continuare a decalajului privind standardul de viata intre Romania si statele membre UE. Ca urmare a procesului de integrare in UE ca membru deplin in 2007, precum si ca rezultat al sustinerii financiare crescute, se asteapta ca in perioada de prognoza sa se accelereze convergenta reala si sa se imbunatateasca nivelul de trai al populatiei in stransa legatura cu dezvoltarea economica si sociala.

Ca economie deschisa si puternic integrata in economia Uniunii Europene, Romania este sensibila la schimbarile mediului economic extern si indeosebi la evolutia economica a principalelor tari din Uniunea Europeana, parteneri comerciale. De aceea, scenariul macroeconomic ia in considerare pentru sectorul extern, indeosebi proiectiile Comisiei Europene, respectiv pe cele din Prognoza de toamna, care ilustreaza ca in perioada de referinta revigorarea cresterii economice in Uniunea Europeana va reprezenta un factor stimulator pentru economia romaneasca.

Mai mult, se asteapta ca implementarea masurilor de politica fiscala prevazute in Programul de guvernare pe perioada 2005-2008 – dintre care cele privind reducerea cotei de impozitare a veniturilor salariale si a profitului sunt deja operationale – concomitent cu amplificarea reformelor structurale, sa contribuie la sustenabilitatea pe termen lung a cresterii economice.

Scenariul macroeconomic propus ia in considerare imbunatatirea functionarii pietelor si a utilizarii eficiente a factorilor de productie, ca efect al implementarii reformelor structurale asa cum sunt ele prezentate in Capitolul 4. De asemenea, prognoza porneste de la faptul ca reducerea fiscalitatii – asa cum a fost proiectata prin politica bugetara descrisa la capitolul „Finante publice” – nu afecteaza evolutia veniturilor bugetare, iar structura cheltuielilor guvernamentale va ramane favorabila investitiilor. In acelasi timp, se ia in considerare reducerea riscurilor bugetare si, mai ales, faptul ca arieratele se vor reduce permanent, ceea ce va insemna deblocarea unor resurse importante pentru sustinerea cresterii economice.

Totusi, pe intervalul de prognoza vor exista inca factori potential perturbatori ai procesului de dezvoltare economica. Chiar daca amplitudinea acestora este mai moderata, actiunea lor trebuie monitorizata permanent, astfel incat sa se poata opera ajustari in politica economica.

Riscurile privind atingerea obiectivelor de creștere economică se mentin ca si in editia precedenta a PEP, fiind, în special, de natură conjuncturală, care priveste atât mediul intern, cât și pe cel extern și care este posibil să ducă la amplificarea dezechilibrelor – cu deosebire a deficitelor externe – care pot reduce sustenabilitatea pe termen mediu a procesului de creștere economică.

Proiectiile privind cresterea economica in perioada 2005 – 2008 nu difera substantial fata de editia 2004 a PEP. Diferenta majora este la anul 2005, unde se prevede o crestere mai redusa cu circa 0,3 pp ca urmare a efectelor negative asupra unor sectoare economice ale inundatiilor si altor calamitati naturale care au afectat Romania intr-o mare parte a anului 2005.

Cresterea economica potentiala

Pentru perioada de prognoza se prevede o dinamica produsului intern brut mai redusa decat cea a produsului intern brut potential, realizabil in conditiile folosirii depline a fortei de munca si a capitalului.

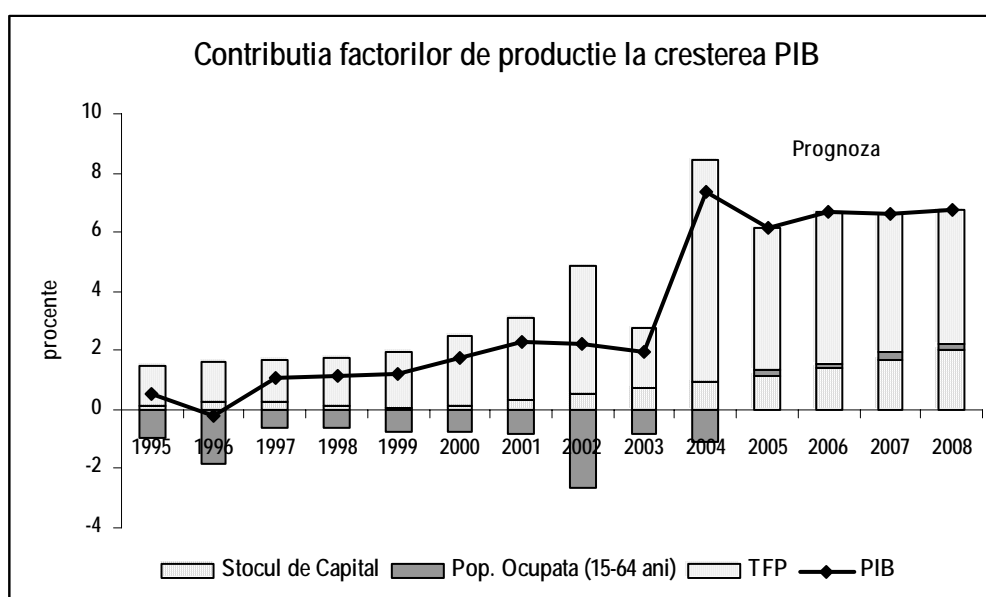
Rata de crestere a factorilor de productie

- % -

Perioada	PIB potential	Capital	Populatia ocupata potentiala (15-64 ani)	Productivitatea totala a factorilor (TFP)
2004	7,4	2,3	-1,8	3,4
2005	6,2	2,9	0,3	2,1
2006	6,8	3,6	0,3	2,2
2007	6,7	4,3	0,4	2,0
2008	6,8	5,0	0,4	1,9
2005-2008	6,6	3,9	0,3	2,1

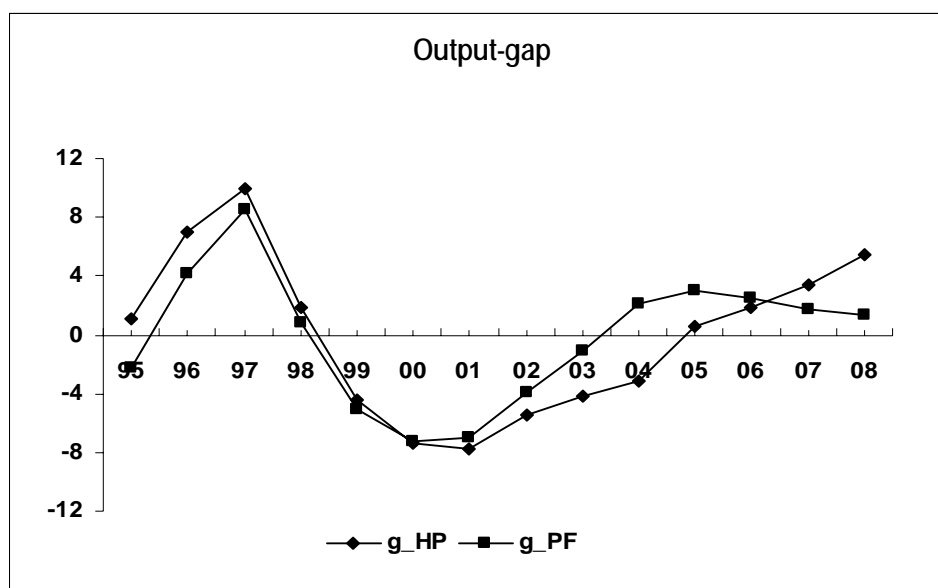
In anul 2004 cresterea puternica a PIB-ului s-a realizat pe fondul scaderii populatiei ocupate, ceea ce a determinat cresterea productivitatii. In timp ce contributia factorului munca a fost negativa, contributia factorului capital si a productivitatii totale a factorilor (TFP) la crestere au fost au crescut semnificativ, cu 2,3% si respectiv 3,4%.

Pentru perioada urmatoare se asteapta ca ratele de crestere prevazute sa fie sustinute de cresteri ale ambilor factori de productie, precum si ale productivitatii. Datorita unor rate de crestere semnificative ale investitiilor, se prevede ca stocul de capital sa se majoreze, in medie, cu 3,9%, in conditiile unei rate de depreciere de 5% anual. In paralel, si populatia ocupata se asteapta sa creasca, dar cresterea este moderata (0,3% in medie). Productivitatea totala a factorilor va fi, de asemenea, in crestere, dar nu semnificativ (in medie cu 2,1%) ca urmare a faptului ca in perioada urmatoare eforturile se vor concentra mult pe constructia si reconstructia infrastructurii necesare, similare celei din statele deja membre ale UE.

Ca rezultat al acestor evolutii, este de remarcat ca pentru prima data, incepand cu 2005, contributia factorului munca devine pozitiva, iar factorul capital isi sporeste semnificativ contributia la cresterea PIB.

In concluzie, cresterea economica se asteapta sa fie aproape de PIB-ul potential, astfel se asigura o stabilitate economica de durata. Seriile de date pentru output-gap calculate prin doua metode, respectiv prin filtrul Hodrick-Prescott aplicat seriei PIB actual si prin functia de productie, evidentiaza fenomene diferite. In timp ce prin prima metoda se obtine un output-gap in crestere, ceea ce ar arata o presiune inflationista, cea de-a doua metoda obtine un output-gap in scadere, ceea ce ar arata continuarea procesului dezinflationist.

g_HP: output-gap calculat prin metoda Hodrick-Prescott

g_PF: output-gap calculat prin metoda de productie

In perioada de referinta, sunt prevazute cresteri semnificative ale investitiilor si o acumulare mai rapida de capital, concomitent cu cresterea nivelului ocuparii. Totusi, se asteapta ca cresterea economica rapida sa nu aiba efecte inflationiste. De altfel, este prevazuta si o politica fiscala si monetara stransa pentru perioada urmatoare, care va face posibil controlul inflatiei.

Cresterea economica si ocuparea fortei de munca

In raport cu rezultatele din semestrul I si cu evolutia activitatii economice in unele sectoare, precum: industrie, constructii, pentru anul 2005 se estimeaza o crestere a produsului intern brut de 5,7%, in revizuire fata de Prognoza de primavara. Principala caracteristica a revizuirii este un dezechilibru mai accentuat intre cererea interna si cererea externa. Situatia creata de calamitatile naturale persistente o lunga perioada de timp au accentuat acest dezechilibru. Ca urmare a aprecierii monedei nationale si a ofertei interne scazute, cererea pentru consumul populatiei a fost satisfacuta intr-o proportie semnificativa din importuri. In acelasi timp, aprecierea a afectat intr-o oarecare masura volumul exporturilor, ceea ce va determina o contributie negativa a exportului net mai mare decat se prevazuse in PEP 2004.

Astfel, fata de editia 2004 a PEP, se estimeaza ca cererea interna este cu 1,5 pp mai mare, respectiv 9,6% fata de 8,1%, cu o crestere puternica a consumului individual al populatiei (10,2%), dar si a consumului guvernamental, care se majoreaza cu 3,0% pe fondul amplei actiuni de recalculare a pensiilor, precum și a amplificarii procesului de constructie institutionala si de imbunatatire a activitatii administratiei publice. Formarea bruta de capital fix se estimeaza ca va creste cu doar 9,8%, mai putin cu 2,7pp, de asemenea ca efect al conditiilor meteorologice nefavorabile, in special, pentru activitatea din constructii.

Exporturile de bunuri si servicii vor avea o crestere cu 4,7pp mai mica, in timp ce importurile vor avea o crestere cu 0,7pp mai mare decat se proiectase in editia precedenta a PEP, evolutie datorata, pe de o parte, aprecierii monedei nationale care a influentat evolutia comerțului exterior, defavorizând mai mult exporturile, iar pe de alta parte, reducerii cererii externe. In aceste conditii, contributia negativa a exportului net se majoreaza la 4,8 procente.

Pentru perioada 2006-2008 nu sunt prevazute modificari substantiale ale cadrului macroeconomic fata de editia 2004 a PEP, si acesta poate fi schitat astfel:

- produsul intern brut va crește – în medie – cu 6,3%, ceea ce va determina reducerea decalajelor privind standardul de viață față de cel din UE;
- formarea brută de capital fix se va majora în medie cu aproape 12% anual;
- rata inflației se va reduce treptat, ajungând la 3% în 2008; aprecierea monedei nationale va fi moderata;
- producția industrială va crește, în medie, cu 4,8% datorită majorării, cu deosebire, a producției ramurilor industriei prelucrătoare; se prevede o crestere a pietei exporturilor romanesti;
- producția agricolă se estimează că va crește, în medie, cu 2,4% in conditii climaterice normale;
- politicile monetare, fiscale si salariale vor fi stranse si vor urmari asigurarea unei cresteri economice sustenabile, in conditiile mentinerii sub control a deficitului bugetar si a celui de cont curent.

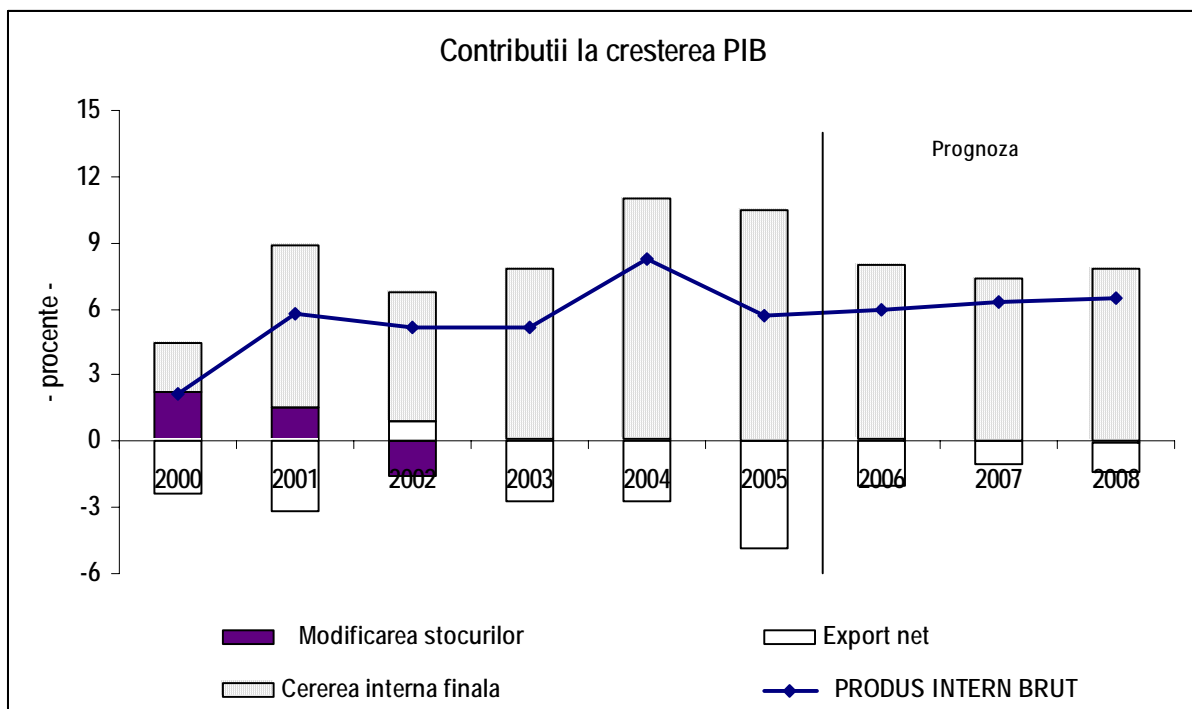
Consumul individual efectiv al populației se asteapta sa se tempereze si sa înregistreze în perioada 2006-2008 un ritm mediu anual de creștere de 5,9%, inferior indicelui de creștere a salariului real, premisă pentru îmbunătățirea înclinației spre economisire. De asemenea, consumul administrației publice va înregistra o creștere medie moderată de 3,1%. Formarea bruta de capital fix se asteapta sa aiba rate de crestere semnificative (in medie 11,9% anual), sectorul privat avand o mare contributie.

Exportul net de bunuri și servicii, estimat, va avea o contribuție negativă la creșterea reală a produsului intern brut, în condițiile unei îmbunătățiri sensibile a structurii schimburilor externe, cu efecte asupra indicatorilor de competitivitate.

- modificări procentuale față de anul anterior -

	2004	2005	2006	2007	2008	Ritm mediu 2006-2008 - %-
PIB	8.3	5.7	6.0	6.3	6.5	6.3
Cererea internă	10.2	9.6	7.2	7.0	7.1	7.1
- Consum individual efectiv al populației	10.8	10.2	6.3	5.7	5.8	5.9
- Consum colectiv efectiv al administrației publice	4.6	3.0	2.5	2.5	4.2	3.1
- Formarea brută de capital fix	10.1	9.8	12.0	12.5	12.7	11.9
- Modificarea stocurilor (contribuție la creșterea PIB)	0,1	0,0	0,1	0,1	-0,1	
Export net (contribuție la creșterea PIB)	-2.8	-4.8	-2.0	-1.4	-1.3	
- Export de bunuri și servicii	14.1	8.8	9.6	10.3	10.8	10.2
- Import de bunuri și servicii	17.8	17.5	12.0	11.1	11.4	11.5

Având în vedere mediul economic intern și extern, se așteaptă o îmbunătățire a echilibrului macroeconomic. Astfel, cererea internă finală, deși va avea în continuare o contribuție semnificativă la creșterea reală a PIB, va avea o evoluție relativ constantă pe întreaga perioadă, modificarea stocurilor se va menține la un nivel stabil, cu o contribuție minimă la creșterea PIB, iar exportul net se va caracteriza printr-o creștere a contribuției exporturilor, concomitent cu reducerea contribuției importurilor, ceea ce va determina o reducere a contribuției negative a acestuia.

Formarea bruta a capitalului isi va majora ponderea in PIB cu 3,6pp in perioada 2006-2008, cu o crestere semnificativa a sectorului privat (2,8pp). Sectorul guvernamental prevede o crestere usoara a cheltuielilor de capital, in conditiile unui deficit bugetar destul de redus.

Tabelul de mai jos evidentiaza o crestere puternica a economisirii in sectorul privat, dar fara raspuns pe masura in ceea ce priveste investitiile. Motivul ar putea fi impactul intrarii in piata unica europeana, care ar ingreuna pe termen scurt mediul economic si de afaceri. Aceasta evolutie determina o imbunatatire a balantei economii-investitii in sectorul privat si impreuna cu un deficit bugetar restrans, va reduce pana la circa 5% in 2008 necesarul de finantare a economiei.

Balanta economii-investitii

- % din PIB -

	2004	2005	2006	2007	2008
Economisirea interna	13,7	12,8	14,2	15,9	17,3
Economisirea nationala	14,4	15,1	17,4	19,8	21,7
- sector privat	11,9	11,1	13,3	15,9	18,0
- sector guvernamental	2,5	4,0	4,1	3,9	3,7
Formarea bruta de capital	23,1	23,2	24,4	25,7	26,8
- sector privat	19,1	18,8	19,6	20,8	21,6
- sector guvernamental	4,0	4,4	4,8	4,9	5,2
Balanta economii-investitii	-8,7	-8,1	-7,0	-5,9	-5,1
- sector privat	-7,2	-7,7	-6,3	-4,8	-3,6
- sector guvernamental	-1,5	-0,4	-0,7	-1,0	-1,5

Economisirea interna va acoperi intr-o mai mare proportie investitiile previzionate (formarea bruta de capital), respectiv 55,3% in 2005 si 64,5% in 2008. De asemenea, va creste nivelul de finantare a investitiilor din venituri si transferuri nete din strainatate. Impreuna vor determina o reducere a necesarului de finantare din surse externe. Fondurile UE pe care Romania se astepta sa le primeasca in perioada 2006-2008 vor acoperi 6,8% din investitii in 2006, urmand ca dupa aderare, cand asistenta UE va fi de circa 4% din PIB, gradul de acoperire a investitiilor sa creasca la 7,5% in 2007 si 9,6% in 2008.

Pe latura **ofertei**, se preconizează ritmuri superioare de creștere față de produsul intern brut în servicii și construcții. Revizuirea anului 2005 in aceasta etapa a presupus o crestere mai mica a valorii adaugate in industrie (4,2% fata de 5,7% in editia 2004 a PEP) si o contractare a activitatii din agricultura, ceea ce a determinat o scadere a valorii adaugate brute din acest sector (-3,2%, in timp ce in editia 2004 a PEP se prevedea crestere cu 2,8%, dar se aveau in vedere conditii meteorologice normale).

Valoarea adaugata bruta pe ramuri

	2004	2005	2006	2007	2008	Ritm mediu 2006-2008 (%)
	<i>- modificări procentuale față de anul anterior-</i>					
Produsul intern brut	8.3	5.7	6.0	6.3	6.5	6.3
din care:						
- Industrie	6.2	4.2	5.2	5.5	5.5	5.4
- Agricultura	22.2	-3.2	2.8	2.9	3.1	3.0
- Construcții	9.0	9.3	10.0	11.6	12.2	11.2
- Servicii	6.1	7.9	6.5	6.8	6.9	6.7
	<i>% din PIB preturi curente</i>					
- Industrie	27,0	26,7	26,8	27,0	27,2	
- Agricultura	13,0	11,5	10,9	10,3	9,9	
- Construcții	6,1	6,5	6,8	7,0	7,4	
- Servicii	42,6	44,1	44,6	44,8	45,0	

Forta de munca

In domeniul resurselor umane, creșterea economică susținută va fi însoțită de o majorare a numărului de salariați în condițiile creșterii productivității muncii.

Întrucât sursele demografice ale creșterii cantitative a forței de muncă vor fi limitate, populația totală se va reduce. Totuși, rata de participare se va îmbunătăți ușor.

	2004	2005	2006	2007	2008
	<i>- modificare procentuală față de anul anterior -</i>				
Populatia activa in varsta de munca (15-64 ani)	1,4	0,0	0,1	-0,1	-0,1
Populatia ocupata in varsta de munca (15-64 ani)	0,2	0,1	0,3	0,2	0,1
Salariatii	4,8	1,0	0,8	0,6	0,3
Productivitatea muncii	9,1	5,8	6,1	6,4	6,5
	<i>-% -</i>				
Rata de participare a populatiei in varsta de munca (15-64 ani)	63,2	63,3	63,4	63,5	63,6
Rata de ocupare a populatiei in varsta de munca (15-64 ani)	57,9	58,0	58,3	58,5	58,6
Rata somajului BIM	8,0	7,9	7,8	7,6	7,4

Evoluția ocupării va fi influențată de câțiva factori contradictorii. Pe de o parte, fluxul de investiții străine va genera noi locuri de muncă. Întreprinderile mici și mijlocii se așteaptă să aibă, de asemenea, o contribuție pozitivă, localizată mai ales la nivelul muncii nesalariale.

Din punct de vedere al structurii populației ocupate pe ramuri de activitate continua sa se amplifice tendintele pozitive manifestate anterior:

- populația ocupată în agricultura se va reduce în următorii ani ajungând la 19,9% în anul 2008 față de 31,6% în anul 2004;

- populația ocupată în sectorul serviciilor va cunoaște o creștere semnificativă de la 37,2% în 2004 la 46,8% în 2008.

Pe de altă parte, continuarea procesului de restructurare și privatizare va induce presiuni asupra ocupării. De asemenea, în ciuda unei creșteri economice relativ ridicate, piața locurilor de muncă rămâne tensionată, în principal din cauza structurii șomerilor.

Ca un rezultat agregat al acestor factori, prognoza macroeconomică evidențiază posibilitatea reducerii ratei șomajului până la 7,4% în 2008.

Costul unitar al muncii

În perioada 2006-2008, câștigul salarial real (calculat cu deflatorul PIB) va avea creșteri mai mici decât cele ale produsului intern brut, în timp ce productivitatea muncii va avea evoluție superioară produsului intern brut, ca urmare a unei ușoare reduceri a populației ocupate, dar a celei în vârstă de 65 ani și peste, care în România are o pondere semnificativă în populația ocupată. În aceste condiții, costul unitar real al muncii (calculat cu deflatorul PIB) evidențiază creșterea competitivității interne de-a lungul întregii perioade.

- modificări procentuale anuale -

	2004	2005	2006	2007	2008
Populația ocupată medie (AMIGO)	-0,7	-0,1	-0,1	-0,1	0,0
Câștigul salarial mediu brut (pe persoană)	23,3	17,1	12,5	11,1	10,2
Costul unitar al muncii	13,0	10,7	6,1	4,4	3,5
Costul unitar real al muncii (prin deflatorul PIB)	-2,4	-0,7	-2,0	-1,7	-1,1

Evoluții sectoriale

Productia industrială este prevăzută să crească astfel încât în anul 2008 să fie cu cca. 15% mai mare față de anul 2005.

Ținând seama de posibilitățile limitate de creștere în industria extractivă, precum și de necesitatea reducerii intensității energetice în sectorul productiv al economiei, se apreciază că industria prelucrătoare va avea rolul principal în dezvoltarea industrială a țării, cu un ritm mediu anual de 5,6%, superior celui pe ansamblul industriei, punând un accent deosebit pe creșterea competitivității.

Intensificarea ritmului de creștere a investițiilor va stimula activitatea din **construcții**. Se estimează o majorare a acestora cu un ritm mediu anual de 9,4%, îndeosebi ca urmare a extinderii rapide a stocului de spații locative și nerezidențiale, rezultat al accentuării tendinței de externalizare a spațiilor industriale, de depozitare și comerciale, dar și a preferinței populației pentru zonele limitrofe și suburbane.

În **sectorul agricol** se preconizează promovarea unei agriculturi din ce în ce mai aproape de cea comunitară, cu rol multifuncțional și cu influență în spațiul rural, având la bază conservarea și ameliorarea factorilor naturali, a resurselor genetice vegetale și animale și menținerea ambianței naturale.

În intervalul 2006-2008, activitatea **de transport**, corelată în principal cu evoluția prognozată a producției industriale și a producției agricole, va înregistra pe ansamblu o evoluție pozitivă. Corespunzător, volumul de mărfuri transportate prognozat pe principalele grupe de produse

pentru anul 2008 va crește cu aprox. 13,5% față de nivelul anului 2005. De asemenea, numărul pasagerilor transportați va crește în anul 2008 cu aprox. 9% față de realizările anului 2005.

În perioada 2006-2008 vor continua acțiunile de reabilitare, modernizare și dezvoltare a sistemului național de transport, pentru integrarea rețelei naționale de transport la rețeaua europeană și concomitent cu dezvoltarea echilibrată a economiei, avându-se în vedere în continuare îmbunătățirea confortului pasagerilor, mărirea mobilității populației, eficientizarea transportului de marfă, modernizarea și dezvoltarea mijloacelor și a instalațiilor de transport în scopul îmbunătățirii calității serviciilor, a siguranței circulației și a securității transporturilor, asigurarea protecției și conservării mediului.

2.3.2. Inflația

Estimările privind evoluția inflației s-au realizat în condițiile următoarelor ipoteze:

- Accelerarea și finalizarea într-un timp cât mai scurt a reformelor economice, dat fiind faptul că intervalul pentru care s-a realizat prognoza reprezintă intervalul de pregătire pentru aderare la UE.
- Întărirea disciplinei financiare și reducerea arrieratelor prin aplicarea mai fermă a legislației în vigoare și adoptarea de noi măsuri.
- Deficit bugetar redus, cu finanțare neinflaționistă.
- Continuarea aprecierii în termeni reali a monedei naționale în raport cu euro.
- Reducerea expectațiilor inflaționiste, în special prin adoptarea strategiei de politică monetară de țintire directă a inflației.
- Continuarea ajustărilor prețurilor reglementate.

Pentru perioada 2005 – 2008, reducerea graduală a inflației continuă să reprezinte o prioritate a Guvernului. În următorii ani, rata inflației va continua să se reducă, urmând ca la sfârșitul intervalului nivelul inflației să fie de circa 3% (decembrie/decembrie).

Rata inflației - %	2004	2005	2006	2007	2008
- medie anuală	11,9	9,0	7,0	5,0	3,6
- decembrie/decembrie	9,3	8,3	5,5	4,5	3,0
- deflatorul PIB (modificare procentuală)	15,9	11,5	8,2	6,2	4,7

2.3.3 Sectorul extern

Comertul exterior

În condițiile îmbunătățirii competitivității externe, pe seama micșorării gradului de fiscalitate cât și datorită utilizării mecanismelor de promovare și stimulare a exporturilor concomitent cu lansarea strategiei naționale de export, exporturile de bunuri vor înregistra creșteri semnificative de la 21,9 mld.euro, estimat pentru anul 2005 la 32,6 mld.euro în anul 2008.

Tendinta de diminuare a cererii interne, concomitent cu mentinerea unui ritm ridicat de crestere a formarii brute de capital fix, va contribui la o crestere a importurilor de bunuri FOB de la 29,7 mld.euro in 2005 la 43,9 mld.euro in 2008

In aceste conditii deficitul comercial FOB-FOB va creste de la 7,8 mld.euro in 2005 la 11,3 mld.euro in 2008 influentand evolutia contului curent .

	2004	2005	2006	2007	2008	Ritm mediu 2005-2008
Export FOB						
Mil euro	18935	21900	25100	28700	32600	
Modificari procentuale	21,3	15,7	14,6	14,3	13,6	14,2
Import FOB						
Mil euro	24258	29670	34350	39000	43900	
Modificari procentuale	24	22,3	15,8	13,5	12,6	14,0
Balanța comercială FOB-FOB	-5323	-7770	-9250	-10300	-11300	
Deficit comercial % în PIB	-9,0	-10,0	-10,2	-10,0	-9,8	
Contul curent - mil. euro	-5099	-6320	-6300	-6100	-5950	
Deficit cont curent % în PIB	-8,7	-8,1	7,0	-5,9	-5,1	

Accelerarea și finalizarea într-un timp cât mai scurt a reformelor economice, vor determina adaptarea mai rapida a productiei romanesti atat la cerintele pietelor internationale cat si la cererea interna de bunuri de capital si consum, conducand in final la o echilibrare a ritmului de crestere al exportului si importului.

In situatia in care mediul international va fi mai putin favorabil si economia mondiala, in special a zonei euro, nu va inregistra revigorarea asteptata, exista riscul unei cresteri mai lente a volumului comertului exterior, indeosebi a exporturilor.

Balanta de plati externe

Deficitul contului curent¹¹⁾ ca procent din PIB se asteapta sa se reduca de la 8,1% in 2005 la 5,1% in 2008. Ameliorarea deficitului de cont curent, in conditiile unor deficite comerciale ridicate, se va asigura prin majorarea transferurilor curente nete de la circa 3,4 mld. euro, estimat pentru anul 2005, la 6,4 mld. euro in 2008. Aceasta crestere va fi sustinuta in principal de transferurile lucratorilor romani din strainatate. Deficitul balantei veniturilor va scadea constant de la 1,6 mld. euro in 2005 pana la 1,2 mld. euro in 2008.

Deficitul contului curent se estimeaza ca va fi finantat intr-o masura crescanda prin fluxuri autonome de capital, scazand importanta relativa a fluxurilor compensatorii estimandu-se ca la nivelul anului 2008, acesta sa fie acoperit integral din transferuri de capital, investitii directe si investitii de portofoliu.

Astfel, se asteapta ca investitiile straine directe sa atinga in perioada 2006-2008 niveluri de cca 3,8mld. euro anual. Investitiile straine directe in perioada 2005-2008, ce vor reprezenta in

¹¹⁾ Prognoza structurii contului curent si a contului de capital a luat in considerare datele provizorii ale BNR privind balanta de plati pe 2004, respectiv fara revizuire pe baza rezultatelor recente din „Cercetarea statistică privind investițiile străine directe în România în anul 2004”.

medie 4,1% din PIB, vor contribui substantial la majoarea exportului de bunuri pe aceasta perioada.

Pe masura cresterii fluxurilor de investitii straine directe, politicile de promovare a acestora , corelate cu relaxarea fiscala, vor contribui la imbunatatirea mediului de afaceri, care sa asigure constituirea unui cadru legislativ si institutional clar, stabil si eficient pentru derularea afacerilor.

De asemenea, transferurile de capital vor creste pana la circa 1,5 mld. euro, in timp ce investitiile de portofoliu vor atinge valoarea de 1,34 mil. euro in 2008, ceea ce va conduce la o acoperire integrala a deficitului de cont curent din fluxuri care nu genereaza datorii.

In conditiile mentinerii tendintelor actuale ale pietei valutare, precum si ale unor interventii adecvate din partea bancii centrale pentru prevenirea socurilor si actiunilor speculative, se estimeaza ca rezerva valutara neta a intregului sistem bancar se va mari cu cca 40% la finele anului 2008 fata de 31 decembrie 2005, ceea ce asigura un nivel optim al acesteia in intreaga perioada 2006-2008, acoperind in permanenta peste 6 luni de importuri.

Datoria externa desi urmeaza sa creasca sensibil in perioada 2006-2008, se va situa in medie la un nivel de cca 28% din PIB, sub parametrii maximi acceptati de standardele internationale, ceea ce permite ca acesta sa se incadreze in capacitatea Romaniei de rambursare a creditelor.

2.3.4 Riscurile privind scenariul de dezvoltare

Asa cum s-a evidentiat in PEP 2004, in perioada de prognoza 2005-2007 era posibila actiunea unor factori conjuncturali cu impact negativ asupra cresterii economice, dar mai ales asupra deficitelor. In anul 2005, o serie de astfel de factori au influentat activitatea economica din Romania, precum: continuarea ploilor si inundatiilor si in a doua parte a anului si aparitia focarelor de gripa aviara, cresterea preturilor internationale ale petrolului, reducerea cererii mondiale.

Datele privind realizarile scazute din agricultura impreuna cu diminuarea ritmului de crestere a industriei pot conduce la o revizuire in jos a cresterii PIB, respectiv o crestere de 5,4%. Totusi, pentru trimestrul IV se asteapta o intensificare a activitatii in constructii si chiar in industrie.

Cu toate ca riscurile privind atingerea obiectivelor de crestere economica pe intervalul 2006-2008 sunt mai mici, totusi experienta anului 2005 ne arata ca pe parcurs pot interveni situatii neprevazute care pot afecta evolutia normala a fenomenelor si proceselor economice. In aceste conditii s-a proiectat un scenariu alternativ pesimist, bazat pe o actiune pronuntata a factorilor perturbatori interni si externi, precum:

- o evolutie neasteptata, in sens negativ, a preturilor internationale, asemanatoare celei inregistrate in 2005 in cazul petrolului;
 - se are in vedere nu numai cresterea brusca a pretului materiilor prime sau a resurselor energetice, ci si o defazare puternica intre pretul bunurilor importate pentru obtinerea productiei si cel al produselor finite exportate, aspect important in conditiile in care exportul in urma procesului de *prelucrare activa (lohn)* are pondere mare in exporturile totale;
 - dupa evolutia inregistrata in al treilea trimestru al acestui an, se estimeaza ca in anul 2006 este posibil ca, odata cu cresterea pretului titeiului la peste 62 USD/baril, pretul gazelor naturale sa depaseasca 300 USD/1000 mc. Cum majoritatea industriilor care participa la exportul romanesc (industria chimica,

metalurgie, constructii metalice) sunt puternic dependente de importurile de gaze naturale, este posibil ca acestea sa inregistreze pierderi masive de competitivitate datorita cresterii accentuate a costurilor cu materiile prime si energie.

- creșterea economică în UE mult sub estimările actuale ale DG ECFIN, dar, mai ales, în principalele țări partenere comerciale ale României, ceea ce ar însemna o cerere externă mai redusă;
- continuarea tendinței de delocalizare a activității în regim de „processing” (lohn) chiar și în condițiile menținerii costului forței de muncă, poate contribui la grabirea deciziei partenerilor străini implicați în lohn să-și mute mai rapid activitatea în zone cu o competitivitate mai ridicată cum ar fi Ucraina și Rusia;
- aprecierea puternică în continuare a monedei naționale ca urmare a influxurilor de capital străin care vor alimenta procesul inflaționist prin exercitarea de presiuni asupra cererii de investiții în sectorul privat;
- o continuare a creșterii puternice a veniturilor nete și nominale (de exemplu, datorită politicii de relaxare a veniturilor guvernamentale cu efecte asupra stabilirii veniturilor în sectorul privat) cu aceleași rezultate asupra competitivității internaționale;
- o absorbție a fondurilor UE mai mică decât se așteptase;
- neadaptarea ofertei naționale la cerințele pieței, astfel ca cererea suplimentară prin sporirea accentuată a veniturilor populației să nu poată fi acoperită printr-un răspuns rapid al producției naționale; ca urmare, pe de o parte dezechilibrul temporar dintre cerere și oferta induce presiuni asupra preturilor, iar pe de altă parte, acoperirea decalajului implică importuri mai mari și, în consecință, accentuarea dezechilibrului extern;
- un impact negativ asupra producției industriale datorită pierderii producției în anumite sectoare care s-au restructurat, competiția importului față de sectoarele ineficiente și pierderea ponderii piețelor de export datorită creșterii veniturilor salariale și aprecierii ratei de schimb.
- o politică a veniturilor relaxată, ceea ce va determina presiuni inflaționiste puternice, care vor contracara efectele pozitive ale creșterii economice. Aceleași considerente vor conduce la creșterea cheltuielilor bugetare destinate protecției sociale, acțiunilor economice și serviciilor publice, producând presiuni în sensul lărgirii deficitului bugetar;
- o scădere a încasărilor la bugetul de stat, fie ca urmare a extinderii peste măsură a economiei ascunse, fie din cauza scăderii consumului.

Principalele efecte ale unor asemenea sincope în evoluția mediului economic internațional și intern se vor regăsi în mărirea deficitelor și în inflație.

Scenariul alternativ

	2005	2006	2007	2008
PIB	5,4	5,0	5,5	5,9
Cererea interna	9,4	6,9	6,4	6,7
Export net (contributie la cresterea PIB)	-4,8	-2,7	-1,7	-1,5
Inflatia (sfarsit de an)	8,3	6,5	5,0	3,5
Deficitul de cont curent (% din PIB)	-8,1	-8,0	7,1	-6,3

Astfel, rezultatele sunt următoarele:

- o rata medie de crestere a PIB mai mica, respectiv de 5,4% in perioada 2006-2008, incepand cu o reducere de 1 pp in 2006;
- reducerea cererii interne, dar intr-o mai mica masura decat oferta interna, ceea ce presupune rate de crestere ale importurilor relativ similare cu scenariul de baza, precum si diminuarea ratelor de crestere a exporturilor ca urmare a unei cereri externe mai reduse; astfel, deficitul balantei comerciale si cel de cont curent raman mari;
- restrângerea activității se va reflecta într-o rata a somajului usor mai mare decat in scenariul de baza și scăderea competitivității economice;
- un mediu economic internațional mai puțin favorabil, va avea efecte directe asupra comerțului exterior mondial și românesc. Ca urmare, rata medie anuală de creștere a exporturilor României se va diminua de la o medie de 14,2% în scenariul de bază la 13% în scenariul alternativ, afectând poziția balanței comerciale și, implicit, a deficitului de cont curent;
- ritmul mai redus al creșterii economice va îngreuna eforturile de reducere a ratei inflației. Se va menține tendința de reducere anuală a acestei rate, chiar dacă la niveluri mai mici decât în scenariul de bază, respectiv se estimează că va ajunge la 3,5% în 2008 față de 3% în scenariul de bază.